

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC DÂN LẬP HẢI PHÒNG**

ISO 9001:2015

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

NGÀNH: VĂN HÓA DU LỊCH

Sinh viên : Tống Ngọc Huân
Giảng viên hướng dẫn: ThS. Đào Thị Thanh Mai

HẢI PHÒNG - 2018

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC DÂN LẬP HẢI PHÒNG**

**PHÁT TRIỂN LOẠI HÌNH DU LỊCH HOMESTAY THEO
HƯỚNG BỀN VỮNG TẠI LÀNG CHÀI VIỆT HẢI, CÁT BÀ,
HẢI PHÒNG**

**KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP ĐẠI HỌC HỆ CHÍNH QUY
NGÀNH: VĂN HÓA DU LỊCH**

**Sinh viên : Tống Ngọc Huân
Giảng viên hướng dẫn: ThS. Đào Thị Thanh Mai**

HẢI PHÒNG - 2018

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC DÂN LẬP HẢI PHÒNG

NHIỆM VỤ ĐỀ TÀI TỐT NGHIỆP

Sinh viên: Tống Ngọc Huân

Mã SV: 1412601095

Lớp: VH1802

Ngành: Văn hóa du lịch

Tên đề tài: Phát triển loại hình du lịch homestay theo hướng bền vững tại
Làng chài Việt Hải, Cát Bà, Hải Phòng

LỜI CẢM ƠN

Lời đầu tiên em xin chân thành cảm ơn Ths Đào Thị Thanh Mai –Giáo viên hướng dẫn đã chỉ bảo hướng dẫn cho em trong suốt thời gian làm đề tài, giúp em hoàn thành nhiệm vụ. Đồng thời, em xin gửi lời cảm ơn chân thành nhất tới Ban Giám hiệu nhà trường, Khoa Du lịch Trường Đại học Dân lập Hải Phòng đã tạo điều kiện cho em có cơ hội học tập tốt nhất trong 4 năm học vừa qua. Một lần nữa xin gửi đến quý thầy cô lời cảm ơn chân thành và tốt đẹp nhất.

Trong quá trình làm khóa luận “ Phát triển du lịch homestay theo hướng bền vững tại làng chài Việt Hải - Cát Bà” em đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của nhiều tổ chức, cá nhân về khảo sát, phỏng vấn, lấy thông tin, số liệu, hình ảnh. Em xin gửi lời cảm ơn tới toàn thể cán bộ nhân viên UBND xã Việt Hải và người dân địa phương tại làng chài Việt Hải - Cát Bà.

Tuy nhiên vì kiến thức chuyên môn còn hạn chế bản thân còn chưa có nhiều kinh nghiệm thực tiễn, nên nội dung của khóa luận không thể tránh khỏi thiếu sót, em mong được nhận sự góp ý và chỉ bảo thêm của quý thầy cô để bài khóa luận được hoàn thiện hơn.

MỤC LỤC

LỜI MỞ ĐẦU	1
<i>1. Lý do chọn đề tài</i>	<i>1</i>
<i>2. Mục đích và nhiệm vụ của khóa luận.....</i>	<i>3</i>
<i>3. Đối tượng nghiên cứu, phạm vi nghiên cứu</i>	<i>3</i>
<i>4. Ý nghĩa của việc nghiên cứu đề tài</i>	<i>4</i>
<i>5. Phương pháp nghiên cứu</i>	<i>4</i>
<i>6. Kết cấu đề tài khóa luận.....</i>	<i>6</i>
CHƯƠNG 1: KHÁI QUÁT CHUNG VỀ DU LỊCH HOMESTAY VÀ PHÁT TRIỂN DU LỊCH BỀN VỮNG	7
1.1. Khái niệm.....	7
<i>1.1.1. Khái niệm du lịch homestay</i>	<i>7</i>
<i>1.1.2 Khái niệm du lịch bền vững.....</i>	<i>8</i>
1.2. Đặc điểm ý nghĩa loại hình du lịch homestay	9
<i>1.2.1. Đặc điểm.....</i>	<i>9</i>
<i>1.2.2. Ý nghĩa.....</i>	<i>10</i>
1.3. Điều kiện phát triển của du lịch homestay	13
<i>1.3.1. Tài nguyên du lịch.....</i>	<i>13</i>
<i>1.3.2. Cơ sở vật chất kĩ thuật.....</i>	<i>14</i>
<i>1.3.3. Nguồn nhân lực.....</i>	<i>15</i>

1.3.4. Chính sách phát triển	16
1.4. Một số điểm hấp dẫn phát triển loại hình du lịch homestay hấp dẫn trên thế giới và Việt Nam	17
1.4.1. Một số điểm du lịch homestay hấp dẫn trên thế giới.....	17
1.4.2. Du lịch homestay tại Việt Nam	19
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH HOMESTAY TẠI LÀNG CHÀI VIỆT HẢI CÁT BÀ	21
2.1. Khái quát về làng chài Việt Hải.....	21
2.1.1. Vị trí địa lí.....	21
2.1.2. Điều kiện kinh tế văn hóa xã hội.....	22
2.2. Điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại làng chài Việt Hải	
2.2.1. Tài nguyên du lịch.....	25
2.2.2. Cơ sở hạ tầng vật chất kỹ thuật.....	27
2.2.3. Nguồn nhân lực du lịch	28
2.2.4. Chính sách địa phương.....	31
2.3. Thực trạng phát triển loại hình du lịch homestay làng chài Việt Hải	
2.3.1. Số lượng khách du lịch	32
2.3.2. Các hoạt động du lịch tại làng chài Việt Hải	34
2.3.3. Các mô hình homestay tại Việt Hải	37
2.4. Đánh giá chung	39

2.4.1. Tích cực	39
2.4.2. Hạn chế.....	42
CHƯƠNG III: MỘT SỐ GIẢI PHÁP VÀ ĐỀ XUẤT KIẾN NGHỊ NHẪM PHÁT TRIỂN LOẠI HÌNH DU LỊCH HOMESTAY TẠI LÀNG CHÀI VIỆT HẢI CÁT BÀ.....	46
3.1. Định hướng phát triển du lịch của Hải Phòng đến năm 2020 tầm nhìn 2030.....	46
3.2. Một số giải pháp	47
3.2.1. Về tổ chức quản lý.....	47
3.2.2. Về cơ sở vật chất kỹ thuật.....	50
3.2.3. Bảo vệ nguồn tài nguyên.....	51
3.2.4. Quảng bá du lịch.....	53
3.2.5. Phát triển nguồn nhân lực.....	56
3.3. Một số đề xuất và kiến nghị	57
3.3.1. Về cơ chế chính sách của trung ương và địa phương.....	57
3.3.2. Về quy hoạch không gian của cộng đồng dân cư	58
3.3.3. Với khách du lịch	59
3.3.4. Với công ty du lịch.....	60
KẾT LUẬN	62
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	64
PHỤ LỤC.....	65

LỜI MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Trong cuộc sống hiện nay nhu cầu đi du lịch trở thành một nhu cầu không thể thiếu trong đời sống của con người. Khi cuộc sống vật chất, tiện nghi đầy đủ đã trở nên quen thuộc với nhiều người thì nhu cầu khám phá những vùng đất mới, tiếp xúc với những nền văn hóa mới đang trở thành một xu hướng phổ biến. Tham quan du lịch không chỉ dừng lại ở sự gặp gỡ hay tiếp xúc, mà khách du lịch còn muốn trải nghiệm bằng cách hòa nhập vào nền văn hóa đó, gắn bó với người dân địa phương để được học thêm làm người bản xứ trong khoảng thời gian của chuyến đi. Tại nhiều quốc gia, địa phương, khi du lịch đã trở thành một ngành kinh tế mũi nhọn thì lợi ích chủ yếu thuộc về nhà cung ứng du lịch và chính quyền địa phương. Còn cư dân địa phương - một mắt xích không thể thiếu trong hoạt động du lịch, chủ nhân của tài nguyên du lịch nhân văn và cũng là người góp phần bảo vệ, gìn giữ tài nguyên du lịch tự nhiên lại hưởng lợi không nhiều từ hoạt động du lịch. Từ những thực tế trên, du lịch homestay với đặc trưng loại hình là khách du lịch được cùng ăn - cùng ở - cùng sinh hoạt với gia đình người dân bản địa, sẽ khắc phục được những hạn chế đó và thỏa mãn nhu cầu muốn tìm hiểu khám phá của khách du lịch. Việc chia sẻ lợi ích hợp lý cho các bên tham gia, đảm bảo công bằng quyền lợi từ hoạt động du lịch homestay đã góp phần nâng cao ý thức bảo tồn của cộng đồng. Do vậy tài nguyên du lịch của địa phương sẽ được bảo vệ từ chính những người dân địa phương, nhằm hạn chế tác động tiêu cực của du lịch, góp phần đảm bảo cho sự phát triển bền vững khi những hoạt động phát triển du lịch trước đó được thực hiện chủ yếu với mục đích đơn thuần là kinh tế đã và đang đe dọa môi trường sinh thái và các giá trị văn hóa bản địa.

Trong quá trình phát triển chung của du lịch homestay trên thế giới, du lịch homestay ở Việt Nam tuy mới được quan tâm phát triển nhưng đã báo hiệu một triển vọng to lớn. Trong đó phải kể đến các địa phương như Suối Voi - Lộc Tiên (Thừa Thiên Huế), thôn Sín Chải - Sapa, Mai Châu (Hòa Bình), Ba Bể (Bắc Cạn), Huế, Hội An, Đồng bằng sông Cửu Long. Trong xu thế phát triển chung Hải Phòng là một trong những điểm có tiềm năng to lớn về du lịch homestay.

Trong số các địa phương phát triển du lịch homestay, thì những năm gần đây tại làng chài Việt Hải - Cát Bà cũng đã bước đầu xây dựng, phát triển du lịch homestay trở thành một sản phẩm du lịch của địa phương. Việt Hải có nhiều tiềm năng để phát triển du lịch với tài nguyên du lịch tự nhiên và nhân văn phong phú, đa dạng, là một trong những vùng có lịch sử truyền thống lâu đời, người dân địa phương hiếu khách thân thiện. Tuy nhiên đây là loại hình du lịch còn khá mới lại cần thu hút sự tham gia của cộng đồng địa phương nên việc phát triển du lịch homestay ở Việt Hải vẫn chưa thực sự hiệu quả so với tiềm năng. Thể hiện rõ nhất ở số lượng khách và số hộ gia đình tham gia loại hình du lịch này vẫn còn khá ít. Vì vậy việc phân tích thực trạng phát triển loại hình du lịch homestay ở Việt Hải, từ đó đề ra những giải pháp nhằm khai thác hợp lý, hiệu quả loại hình du lịch homestay theo hướng bền vững ở Việt Hải là một nhiệm vụ cấp thiết.

Do đó em đã lựa chọn đề tài “ Phát triển du lịch homestay theo hướng bền vững tại làng chài Việt Hải - Cát Bà”, cho bài khóa luận tốt nghiệp của mình, đề tài của em sẽ góp một phần nhỏ cho sự phát triển của mô hình du lịch homestay tại xã Việt Hải - Cát Bà, hướng đến sự phát triển bền vững tại đảo Ngọc của thành phố Hoa phượng đỏ thân yêu .

2. Mục đích nhiệm vụ của khóa luận

2.1. Mục đích

Với mong muốn tìm hiểu các điều kiện và thực trạng phát triển loại hình du lịch homestay tại làng chài Việt Hải - Cát Bà, trên cơ sở đó em muốn vận dụng những kiến thức đã học trong nhà trường về chuyên ngành du lịch để đánh giá thực trạng phát triển từ đó khai thác được các thế mạnh du lịch trên cơ sở đó đề ra một số giải pháp nhằm phát triển loại hình du lịch homestay tại làng chài Việt Hải - Cát Bà.

2.2. Nhiệm vụ

Nghiên cứu các vấn đề chung về loại hình du lịch homestay, bên cạnh đó đưa ra những ví dụ thực tiễn bằng việc tìm hiểu các loại hình du lịch này ở các nước đã phát triển loại hình này.

Nghiên cứu tổng thể các điều kiện kinh tế - xã hội, các điều kiện cho phát triển du lịch homestay. Đánh giá thực trạng loại hình phát triển loại hình du lịch homestay tại làng chài Việt Hải - Cát Bà.

Đề ra những giải pháp góp phần phát triển loại hình du lịch homestay tại làng chài Việt Hải - Cát Bà.

3. Đối tượng và nghiên cứu phạm vi

3.1 Đối tượng nghiên cứu

- Các loại hình homestay.
- Điều kiện thực tế để phát triển du lịch homestay Việt Hải - Cát Bà.

- Cộng đồng địa phương làm du lịch homestay tại Việt Hải - Cát Bà, Hải Phòng.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

- Về không gian: chủ yếu tập trung nghiên cứu trên làng chài Việt Hải nơi có các điều kiện thuận lợi để phát triển loại hình du lịch homestay.
- Về thời gian: đề tài được nghiên cứu trong vòng 3 tháng từ ngày 12 tháng 3 đến ngày 31 tháng 5 năm 2018.

4. Ý nghĩa của việc nghiên cứu đề tài

Đề tài nêu lên những khái niệm lý luận và thực tiễn các loại hình du lịch homestay phát triển trên thế giới và ở Việt Nam, là nguồn tài liệu phong phú để tham khảo cho việc giảng dạy của giảng viên và sinh viên ngành văn hóa du lịch.

Đề tài đánh giá và nghiên cứu thực tiễn tình hình phát triển du lịch homestay tại làng chài Việt Hải - Cát Bà, từ đó đưa ra những giải pháp ý kiến đưa du lịch homestay phát triển ở đây, góp phần đưa Việt Hải - Cát Bà thành một điểm du lịch có ấn tượng sâu sắc với khách du lịch. Và cũng là điểm nhấn thêm cho du lịch Hải Phòng nâng tầm và đa dạng hơn. Hy vọng đề tài này sẽ là một trong những sự gợi ý cho những nhà quản lý và doanh nghiệp trên địa bàn thành phố nói chung và Việt Hải nói riêng có hướng đầu tư phát triển loại hình du lịch này, góp phần thu hút khách du lịch đến với Việt Hải - Cát Bà ngày càng nhiều và mang lại lợi ích kinh tế lớn giúp nhân dân Việt Hải - Cát Bà thoát khỏi cái nghèo bao lâu nay.

5. Phương pháp nghiên cứu

5.1. Phương pháp khảo sát thực địa

Trong quá trình đi khảo sát thực địa tại làng chài Việt Hải - Cát Bà đã giúp em tiếp cận được vấn đề một cách trực tiếp chân thật, kiểm tra đánh giá một cách khách quan nhất để có được góc nhìn toàn diện về các đối tượng nghiên cứu. Các hoạt động khi nghiên cứu bao gồm:

+ Quan sát

+ Mô tả

+ Điều tra

+ Ghi chép

+ Quay phim chụp ảnh tại các điểm nghiên cứu

+ Gặp gỡ trực tiếp với chính quyền địa phương, các cơ quan quản lý tài nguyên, các cơ quan quản lý chuyên ngành ở địa phương và cộng đồng sở tại.

Trong quá trình thực địa tại làng chài Việt Hải - Cát Bà em đã thu được rất nhiều nguồn thông tin bổ ích phục vụ cho việc viết khóa luận.

5.2. Phương pháp thu thập số liệu và xử lý số liệu, tài liệu

Phương pháp này được sử dụng để thu thập các nguồn thông tin, tài liệu sẵn có từ các sở, ban ngành liên quan như: Tài liệu thống kê của Sở văn hóa, thể thao và Du lịch Hải Phòng, Tổng cục thống kê, giáo trình và các đề tài nghiên cứu từ trước, từ cộng đồng địa phương, từ các tổ chức kinh doanh du lịch trên thành phố Hải Phòng và các huyện, các bài viết trên sách báo internet..... Trên cơ sở những tài liệu thu thập được và các kết quả phân tích, việc tổng hợp sẽ giúp định hình một tài liệu toàn diện và khái quát nhất về chủ đề của khóa luận.

5.3. Phương pháp dự báo

Phương pháp này để xác định, đánh giá các vấn đề trong nội dung có liên quan dựa trên các nguyên nhân hệ quả và tính hệ thống.

Đồng thời cũng dự báo số lượng, quy mô và chất lượng dịch vụ du lịch của làng chài Việt Hải - Cát Bà.

5.4. Phương pháp thống kê

Những số liệu cụ thể của hoạt động du lịch có liên quan đến những lĩnh vực như doanh thu số lượng khách.. là những số liệu mang tính định lượng. Trên cơ sở điều tra từ nhiều nguồn thuộc: Sở du lịch TP Hải Phòng UBND xã Việt Hải.. các số liệu được đưa vào phân tích để từ đó rút ra những đánh giá kết luận, có tính khách quan cao.

6. Kết cấu đề tài khóa luận:

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Danh mục tài liệu tham khảo, Phụ lục, khóa luận còn bao gồm 3 chương như sau:

Chương 1: Khái quát về loại hình du lịch homestay

Chương 2: Thực trạng phát triển du lịch homestay tại làng chài Việt Hải - Cát Bà.

Chương 3: Giải pháp phát triển loại hình du lịch homestay tại làng chài Việt Hải - Cát Bà theo hướng bền vững.

CHƯƠNG 1: KHÁI QUÁT LOẠI HÌNH DU LỊCH HOMESTAY VÀ PHÁT TRIỂN DU LỊCH BỀN VỮNG

1.1. Khái niệm.

1.1.1 Khái niệm loại hình du lịch homestay.

Thuật ngữ “Homestay” xuất hiện lần tiên trong lĩnh vực giáo dục. “Homestay” chỉ người từ nơi khác, vùng khác đến ở tại nhà của cư dân bản địa nơi mình đến tìm hiểu học tập những nét văn hóa đặc sắc và cách sống của vùng đất mới. Từ những năm 1970 khách du lịch tham quan làng bản tìm hiểu về phong tục tập quán, cuộc sống hoang dã, lễ hội, cũng có thể một vài khách muốn tham quan hệ động thực vật sinh thái, núi non mà thường gọi là du lịch sinh thái. Thường thì những chuyến du lịch này còn mang tính tự nhiên hoang dã, hệ sinh thái đa dạng phong phú, địa hình hiểm trở, nhiều núi cao vực sâu nhưng lại thưa thớt, đi lại rất khó khăn, nhất là đối với khách tham quan, những lúc như vậy khách cần phải có sự giúp đỡ như chỉ đường để khỏi bị lạc, cần nơi lưu trú qua đêm, và đồ ăn, có được sự hỗ trợ giúp đỡ của cư dân địa phương, cung ứng dịch vụ, lúc đó, khách du lịch có được sự hỗ trợ của người dân bản xứ, đây là tiền đề cho việc phát triển du lịch homestay hiện nay.

Ngày nay du lịch homestay đã được quan tâm nhiều hơn. Chính vì vậy nó đã trở thành một lĩnh vực mới trong ngành công nghiệp xanh du lịch. Bên cạnh đó chính phủ tạo điều kiện giúp đỡ và tham gia vào lĩnh vực này nên từ đó các vấn đề xã hội, văn hóa chính trị, kinh tế xã hội, sinh thái trong khuôn viên của cư dân bản địa, (làng, bản) trở thành các tác nhân cung ứng dịch vụ cho khách và thu hút nhiều khách du lịch đến tham quan. Người dân bản xứ cũng đã có một nguồn thu lớn từ việc cung ứng và dịch vụ cho khách du lịch loại hình du lịch homestay

ngày càng phổ biến và có ý nghĩa vô cùng to lớn không chỉ với khách du lịch mà còn cho cả cư dân địa phương và chính quyền địa phương.

“ *Homestay là một thuật ngữ trong du lịch cộng đồng để chỉ hình thức du lịch cư trú tại nhà của nhà dân địa phương. Du lịch homestay thường được hình thành ở những vùng mà không đủ điều kiện để xây dựng khách sạn, nhà nghỉ hay hàng quán ăn phục nhu cầu của khách du lịch*”. [8]

Hiện nay đề cập đến du lịch homestay, có nhiều khía cạnh khác nhau như: “ *du lịch dựa vào cộng đồng*”, “*du lịch ở nhà dân*”, “*du lịch nghỉ tại gia*”. Ở một số nước mà có du lịch homestay tương đối phát triển như Thái Lan, du lịch homestay được hiểu là “Homestay ở nước ngoài được hiểu như một loại hình du lịch, du khách sẽ sống trong căn nhà của người bản địa, có thể là ăn chung, ở chung và sinh hoạt như những thành viên trong một gia đình. Du khách ngoài việc tận hưởng kỳ nghỉ của mình còn được “chủ nhà” nhiệt tình chào đón vào các buổi sinh hoạt đời thường như ăn cơm, trò chuyện, trao đổi và giao lưu về văn hóa giữa các quốc gia với nhau hay náo nhiệt hơn là tiệc ẩm thực ngoài trời cùng với gia chủ và khách cư trú khác tại homestay. [8]

Theo ông Haji Sahariman Hamdan – chủ tịch Hiệp hội homestay Malaysia: “ *homestay là loại hình du lịch mà du khách sẽ được ở và sinh hoạt chung với người dân bản xứ như những thành viên trong gia đình để khám phá phong cách sống của người dân, trải nghiệm cuộc sống hàng ngày của họ để biết được văn hóa của người dân ở đó*”. [7]

Bên cạnh đó ở Việt Nam loại hình du lịch này đang ngày càng được quan tâm hơn và cũng có một số nhà nghiên cứu đề xuất khái niệm về du lịch homestay. Theo tác giả Vũ Thanh Minh (HDV chuyên tổ chức tour kiều

homestay) “ *Homestay là hình thức du lịch bền vững quảng bá văn hóa, con người và cảnh đẹp một cách chân thật, rút ngắn khoảng cách giữa khách du lịch và cư dân bản địa. Du lịch homestay đặc biệt phù hợp với quốc gia đa văn hóa như Việt Nam*”. [6]

1.1.2. Khái niệm du lịch bền vững:

Tổ chức Du lịch Thế giới UNWTO đưa ra quan điểm về du lịch bền vững tại Hội nghị về môi trường và phát triển của Liên hợp quốc tại Rio de Janeiro năm 1992:

“ *Du lịch bền vững là việc phát triển các hoạt động du lịch nhằm đáp ứng nhu cầu hiện tại của khách du lịch và người dân bản địa trong khi vẫn quan tâm đến việc bảo tồn và tôn tạo các nguồn tài nguyên cho việc phát triển hoạt động du lịch trong tương lai*”.

(*Tổ chức bảo tồn thiên nhiên quốc tế - IUCN, 1996*)

“ *Du lịch bền vững là việc đáp ứng nhu cầu hiện tại của khách và vùng du lịch mà vẫn đảm bảo những khả năng đáp ứng nhu cầu cho các thế hệ du lịch tương lai*”.

(*Hội đồng Du lịch và lữ hành quốc tế - WTTC, 1996*)

1.2. Đặc điểm, ý nghĩa, loại hình du lịch homestay

1.2.1. Đặc điểm

Du lịch homestay là loại hình mà khách du lịch được ăn cùng, ngủ cùng, cùng sinh hoạt với người dân địa phương. Khách du lịch theo dạng homestay sẽ được phân bố tới nhà dân bản địa, được ăn, ngủ, nghỉ và tham gia hoạt động của

gia đình cũng như các hoạt động cộng đồng của địa phương. Với homestay, khách du lịch sẽ được tự do tìm hiểu, khám phá những nét tự nhiên những nét đẹp còn nguyên bản hoang sơ của thiên nhiên, tìm hiểu những nét đặc sắc của văn hóa bản địa, cùng sống cùng sinh hoạt với người dân bản địa, tham gia các hoạt động của gia đình. Mỗi khách sẽ như một người thân của cư dân ở đó, đây là cách tiếp cận gần gũi nhất với văn hóa bản địa. Từ đó các thành viên sẽ có ý thức hơn trong việc bảo tồn phát triển các giá trị văn hóa của dân tộc, trải nghiệm, hiểu thêm về cuộc sống.

Các điểm tổ chức du lịch homestay thường là những nơi có tài nguyên thiên nhiên hoang dã đang cần bảo tồn, các khu vực dân cư có tài nguyên văn hóa đa dạng, phong phú, có những nét đặc trưng cơ bản về văn hóa dân tộc, những nơi không có đủ điều kiện cơ sở vật chất, kỹ thuật phục vụ du khách theo hướng dịch vụ cao cấp.

Homestay cũng là một hình thức kinh doanh mà người dân bản địa là người cung cấp những sản phẩm dịch vụ cho khách du lịch. Khi trải nghiệm du lịch homestay, du khách sẽ được hòa mình vào cuộc sống của người dân địa phương với các những dịch vụ được cung ứng từ chính người dân ở đây, dịch vụ ăn - ngủ - nghỉ. Người dân cũng sẽ là những hướng dẫn viên tại điểm, hướng dẫn du khách một cách tường tận chi tiết về vẻ đẹp thiên nhiên cũng như đời sống văn hóa của cư dân địa phương.

Loại hình du lịch homestay có mức chi phí rẻ hơn so với các loại hình dịch vụ khác. Chúng ta chỉ cần bỏ một số tiền nhỏ thay vì sử dụng những dịch vụ với chi phí đắt đỏ như ở khách sạn ăn nhà hàng sang trọng đồng thời được trải nghiệm với một không gian hoàn toàn khác biệt mà những dịch vụ kia không thể mang lại. Phát triển du lịch homestay đang có sức hút rất lớn với khách du lịch .

1.2.2. Ý nghĩa

1.2.2.1. Góp phần đa dạng hóa loại hình du lịch

Đa dạng hóa du lịch không chỉ là nhiệm vụ mà còn là một trong những yếu tố sống còn trong lĩnh vực du lịch. Tại nhiều đất nước có rất nhiều tài nguyên thiên nhiên phong phú, đặc sắc nhưng lượng du khách lại chưa tương xứng với tiềm năng ?.

Nguyên nhân của nó không phải nằm ở tài nguyên du lịch không hấp dẫn hoặc cơ sở vật chất kỹ thuật không đáp ứng được mà nguyên nhân sâu xa nằm ở việc khách du lịch không được tạo điều kiện thuận lợi nhất cho việc tìm hiểu khám phá điểm du lịch đó. Các loại tài nguyên rất đơn điệu rất dễ gây nhàm chán, vậy chúng ta phải làm như thế nào ? đó là một phép toán không hề đơn giản với địa phương nói riêng và quốc gia nói chung. Du lịch homestay ra đời và phát triển đã tạo ra một sự mới lạ góp phần đa dạng hóa các loại hình du lịch, góp phần tạo lên sự mới lạ cho du khách, khiến khác du lịch cảm thấy mình như thành viên của cộng đồng chứ không còn là những người khách lạ. Giúp khách tìm hiểu sâu sắc, tường tận hơn về tài nguyên du lịch (cả thiên nhiên và văn hóa) vì họ có điều kiện được trải nghiệm trực tiếp cùng sống, cùng sinh hoạt với người dân địa phương.

1.2.2.2. Giáo dục ý thức bảo vệ tài nguyên du lịch

Việc tiên quyết đầu tiên ở bất kì khu bảo tồn hay du lịch nào đó là vấn đề môi trường vì nó đảm bảo cho sự phát triển bền vững của khu du lịch, nhằm nâng cao hiệu quả kinh doanh trước mắt cũng như lâu dài trong tương lai. Đặc biệt trong lĩnh vực du lịch môi trường và hoạt động có tác động đan xen lẫn nhau. Du lịch cần hướng tới sự phát triển bền vững với sự tham gia đóng góp của

tất cả các bên liên quan: các nhà quản lý, các doanh nghiệp kinh doanh du lịch cũng như khách du lịch và cộng đồng dân cư địa phương.

Đối với khách du lịch tham gia loại hình du lịch homestay thì việc cùng ăn ở sinh hoạt cùng người dân địa phương giúp họ thấy và cảm nhận được những giá trị sâu sắc của tài nguyên du lịch. Khách du lịch ở đây không còn là khách mà còn là những người trực tiếp bảo tồn môi trường tự nhiên xã hội nơi đến. Đó là cách hiệu quả nhất để họ hiểu rõ hơn vùng đất mà họ đến. Những điều đó sẽ giúp khách biết trân trọng và bảo tồn các giá trị tài nguyên.

Đối với cộng đồng địa phương du lịch homestay gắn liền với sự phát triển của địa phương, cộng đồng cùng nhau tham gia hoạt động du lịch, vừa sử dụng hợp lý nguồn tài nguyên, nền văn hóa địa phương nhưng luôn chú ý tới việc bảo vệ môi trường tự nhiên tài nguyên sinh thái, giữ gìn nền văn hóa địa phương không bị mai một theo thời gian và đồng hóa với các văn hóa du nhập. Cộng đồng địa phương sẽ chính là những người chủ sở hữu các nguồn tài nguyên thiên nhiên, họ còn là những người hiểu rõ nhất về những tài nguyên tại nơi mình sinh sống

1.2.2.3. Mang lại lợi ích cho người dân địa phương

Du lịch homestay là loại hình du lịch mà du khách sẽ được ăn ngủ nghỉ cùng người dân bản địa. Đối với một điểm mà được khai thác du lịch như vậy chắc chắn rằng các cư dân địa phương sẽ có được một nguồn lợi kinh tế không chỉ vậy chính quyền địa phương ở nơi họ quản lý khai thác phát triển thì họ sẽ được thu lợi nhuận từ nguồn thuế từ hoạt động kinh doanh của loại hình du lịch homestay và chính quyền địa phương sẽ là những người tạo điều kiện thuận lợi nhất cho hoạt động du lịch và đảm bảo rằng du khách sẽ được an toàn. Du lịch homestay không những tạo điều kiện công ăn việc làm cho người dân địa

phương và còn đem lại lợi nhuận cho những người dân khác bằng những dịch vụ bổ sung phục vụ khách du lịch. Bên cạnh đó, cộng đồng địa phương cũng được hưởng một nguồn lợi từ những dự án bảo vệ môi trường, bảo vệ nguồn tài nguyên du lịch và xây dựng nâng cấp cơ sở hạ tầng phục vụ hoạt động du lịch và hơn hết là phục vụ cuộc sống của cộng đồng, làm thay đổi bộ mặt của xã hội cũng như địa phương.. khi khách có hoạt động du lịch phát triển thì nhu cầu ăn ở mua sắm sẽ tăng cao người dân ở địa phương nếu biết nắm lấy cơ hội có thể mở những dịch vụ lưu trú ăn uống và để đáp ứng nhu cầu cho khách, hơn thế nữa đối với các địa phương có những làng nghề truyền thống thì số lượng hàng hóa tiêu thụ sẽ nhanh chóng, sẽ tạo ra một nguồn thu đều đặn trong việc xóa đói giảm nghèo đẩy lùi những tệ nạn xã hội nhất là ở biên giới hải đảo vùng sâu vùng xa.

1.2.2.4. Tăng cường sự giao lưu văn hóa và nhận thức cho cộng đồng địa phương.

Homestay ở Việt Nam được khởi nguồn từ những vị khách Tây Balo. Tại những điểm du lịch homestay, các gia đình vẫn thường giữ nguyên bản ngôi nhà của mình chỉ bổ sung thêm và thêm một số trang thiết bị thiết yếu để du khách có thể sinh sống cùng họ để có thể hiểu được nét văn hóa của địa phương nơi họ cư trú. Chủ nhà trong quá trình đón tiếp họ cũng nên học hỏi những nét văn hóa đẹp tinh túy của họ. Trong quá trình giao lưu học hỏi cả khách và người dân địa phương sẽ được hiểu biết thêm làm tăng sự phong phú truyền thống. Ngoài ra du lịch homestay cũng giúp người dân bản địa bảo tồn được những nét truyền thống của họ như phong tục tập quán lễ hội, lối sống, cấu trúc ngôi nhà, môi trường sống mỗi người dân ở đây sẽ như là một người hướng dẫn viên tại điểm giới thiệu với du khách những nét đặc sắc nơi mình sinh sống và tăng thêm niềm tự hào dân tộc, về quê hương từ đó tăng lên những nỗ lực bảo tồn.

1.3. Điều kiện phát triển du lịch homestay:

1.3.1. Tài nguyên du lịch

Tài nguyên du lịch là một yếu tố quan trọng trong sự phát triển của điểm du lịch. Việc khai thác tài nguyên du lịch và phát triển các loại hình du lịch luôn gắn liền và sự tác động qua lại lẫn nhau, chính vì sự xuất hiện các loại hình du lịch đã làm nhiều yếu tố của điều kiện tự nhiên và xã hội trở thành tài nguyên du lịch. Tài nguyên phát triển du lịch homestay cũng có hai loại là : tài nguyên du lịch tự nhiên và tài nguyên du lịch nhân văn

Tài nguyên du lịch tự nhiên để phát triển loại hình du lịch homestay bao gồm : yếu tố địa chất, địa hình, thủy mạo, địa mạo, khí hậu, hệ sinh thái, cảnh quan thiên nhiên

Tài nguyên du lịch nhân văn do con người tạo ra nó là nguyên nhân khiến cho tài nguyên du lịch nhân văn có những đặc điểm khác biệt so với tài nguyên du lịch tự nhiên. Đối với du lịch homestay giá trị của tài nguyên du lịch nhân văn có sức hấp dẫn cao hơn với tài nguyên du lịch tự nhiên. Tài nguyên du lịch nhân văn phải mang tính truyền thống, không bị hiện đại hóa lai căng, bao gồm: kiến trúc nhà ở, trang phục truyền thống, lễ hội, phong tục tập quán, cuộc sống sinh hoạt hằng ngày của cư dân địa phương có những nét khác biệt, giữ được những giá trị truyền thống của địa phương

Khi đi du lịch homestay bên cạnh việc du khách cùng ăn ngủ nghỉ cùng sinh hoạt với người dân địa phương thì họ cũng rất muốn tham quan cảnh đẹp, các di tích lịch sử văn hóa địa phương. Vì vậy điều kiện tự nhiên càng đa dạng, phong phú thì sẽ thu hút được khách du lịch. Từ đó sẽ giữ lại khách ở lâu dài và muốn quay trở lại điểm du lịch .

1.3.2. Cơ sở hạ tầng và vật chất kỹ thuật:

Cơ sở hạ tầng đóng một vai trò quan trọng trong việc phát triển du lịch. Bao gồm các yếu tố như: giao thông, điện, nước, y tế... đối với loại hình du lịch homestay yêu cầu khả năng tiếp cận điểm đến không được quá khó khăn. Hệ thống giao thông nên thuận tiện cho các phương tiện đi lại, thông thoáng, sạch sẽ sẽ tạo điểm nhấn cho cảnh quan ở địa phương. Yếu tố điện, nước cũng làm một trong những nhân tố quan trọng trong việc trực tiếp phục vụ việc nghỉ ngơi giải trí của du khách. Nhìn chung, các công trình này được xây dựng chủ yếu phục vụ nhân dân địa phương, còn đối với khách nó chỉ là nhu cầu thứ yếu. Nhưng tại các điểm du lịch chúng góp phần làm tăng tính đồng bộ của hệ thống dịch vụ du lịch.

Cơ sở vật chất kỹ thuật đóng vai trò hết sức quan trọng trong quá trình tạo ra thực hiện sản phẩm du lịch quyết định mức độ khai thác tiềm năng du lịch nhằm thỏa mãn những yêu cầu của khách du lịch. Chính vì vậy nên sự phát triển của ngành du lịch bao giờ cũng gắn với việc xây dựng hoàn thiện cơ sở vật chất kỹ thuật. Cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch bao gồm nhiều thành phần chúng có sự liên kết những chức năng và ý nghĩa nhất định trong việc tạo ra thực hiện các chương trình du lịch. Cơ sở vật chất kỹ thuật là phương tiện phục vụ cho việc ăn ngủ của khách. Cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch loại hình du lịch homestay là chính nhà dân và phải đáp ứng những yêu cầu nhất định sau:

- + Nơi lưu trú sạch sẽ an toàn
- + Có đủ ánh sáng vào phòng
- + Thông thoáng và không bị ẩm mốc không có mùi
- + Mái che chắc chắn và không thấm nước
- + Có phòng tắm sạch sẽ và các tiện nghi vệ sinh
- + Có phương pháp chống muỗi

1.3.3. Nguồn nhân lực

Cộng đồng địa phương chính là nguồn nhân lực chủ yếu cho việc phục vụ du lịch tại điểm du lịch homestay. Họ có vai trò cung cấp các sản phẩm du lịch như lưu trú, đưa khách đi tham quan, sinh hoạt với người dân, các trò chơi và hoạt động giải trí, cộng đồng địa phương sẽ là nhân tố chính trong việc bảo vệ tài nguyên, bảo vệ môi trường tích cực nhất. Họ coi tài nguyên du lịch như chính nguồn sống chính của mình từ đó hình thành các sản phẩm du lịch đặc trưng thu hút được khách du lịch. Họ là những người không có kỹ năng du lịch nhưng họ lại là người chủ yếu hiểu về truyền thống lịch sử văn hóa phong tục tập quán, lễ nghi, các phương thức sinh hoạt. Với hiểu biết của mình họ sẽ làm một cách tự nhiên nhất so với hướng dẫn viên chuyên nghiệp, vì đặc thù của loại hình du lịch homestay không đòi hỏi cao về yêu cầu dịch vụ nên nguồn nhân lực có thể học nghiệp vụ trước hoặc trong quá trình đón tiếp khách hay các lớp tập huấn kỹ năng du lịch. Nguồn nhân lực của loại hình du lịch homestay cần phải hiểu rõ về điểm du lịch những điều này thì cư dân địa phương là những người nắm rõ nhất

1.3.4. Chính sách phát triển

Điều kiện về cơ chế chính sách hợp lý tạo môi trường thuận lợi cho việc phát triển du lịch homestay, sự tham gia của cư dân bản địa, sự hỗ trợ của chính phủ trong và ngoài nước về nhân lực, tài chính, và kinh nghiệm phát triển du lịch homestay và các công ty lữ hành trong vấn đề tuyên truyền quảng cáo thu hút khách du lịch đến tham quan. Cơ chế chính sách cũng đóng góp một phần quan trọng trong việc thúc đẩy hoặc kìm chế sự phát triển của một điểm du lịch. Để phát triển du lịch homestay cần có các cơ chế chính sách sau:

Thu hút đầu tư phát triển loại hình du lịch homestay. Đặc biệt là cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật đối với các vùng xa xôi, khó khăn có thể áp dụng

loại hình du lịch homestay. Liên kết giữa đại diện nhà nước với các khu vực tư nhân, tham gia tư vấn hoạch định chính sách, chia sẻ trách nhiệm trong việc thúc đẩy quảng bá, phát triển thương hiệu, phát triển nguồn nhân lực. Huy động nguồn lực từ cộng đồng địa phương cho hoạt động chung của vùng, điểm du lịch

Chính sách phát triển du lịch bền vững: Khuyến khích bằng công cụ tài chính và hỗ trợ đối với các mô hình nhà dân phục vụ lưu trú loại hình du lịch homestay. Có chính sách ưu đãi với các dự án phát triển du lịch có sử dụng nhiều lao động địa phương, khuyến khích hỗ trợ thực hiện chương trình giám sát môi trường tại các khu, điểm, vùng du lịch và cơ sở dịch vụ du lịch. Cơ chế lập quỹ bảo tồn và phát huy các giá trị tự nhiên và nhân văn phục vụ du lịch. Đầu tư phát triển sản phẩm du lịch của địa phương, hỗ trợ chuyển đổi nghề sang làm du lịch ở các vùng nông thôn.

1.4. Một số địa phương phát triển loại hình du lịch homestay trên thế giới và ở Việt Nam

1.4.1. Một số điểm du lịch homestay hấp dẫn trên thế giới

1.4.1.1. Thái Lan

Phải nói “Đi một ngày đàng, học một sàng khôn” chính là những gì mà chúng ta có được khi trải nghiệm du lịch homestay tại thành phố Chiang Mai xinh đẹp của Thái Lan. Người làm dịch vụ homestay ở đây hầu như đều giao tiếp từ khá trở lên bằng ngôn ngữ tiếng Anh. Từ cung cách phục vụ cho đến giao tiếp đều nhiệt tình, tận tâm mà không hề thái quá một chút nào. “Chủ nhà” sẽ không để du khách phải mở lời hỏi thăm về việc nên ăn món đặc sản nào hoặc bản đồ khu vực đi lại ra làm sao mà sẽ tận tình giới thiệu, hướng dẫn kỹ càng trước cho từng du khách. Homestay ở đây được thiết kế tiện nghi với nhà hàng - cà phê, quầy bar và hồ bơi đầy đủ mà giá lại rẻ hơn nhiều các khách sạn khác. Người

dân Chiang Mai chú trọng chi tiết và tỉ mỉ trong cách trang trí. Có thể nói, do ảnh hưởng từ nét văn hóa đặc trưng của vùng miền nên trong bất kỳ việc gì, họ đều dùng sự nhẹ nhàng, từ tốn của bản thân để đối xử với khách hàng như những “thượng đế” thật sự.

Tom – một người gốc Mỹ sinh sống tại Chiang Mai được gần chín năm, là hướng dẫn viên du lịch tại quốc gia chùa vàng. Nơi đây, homestay được xây dựng bài bản gồm nhiều phòng ốc gọn gàng, xinh xắn theo từng mức giá. Người làm dịch vụ không khát khe về việc lưu trú dài hạn của khách phương xa. Trên tinh thần homestay “đúng nghĩa” thì du khách không chỉ đơn thuần đến và đi mà họ sẽ có cảm giác gần gũi, thân thiện như là “ở nhà”. Đó là điều quý giá nhất mà một homestay có thể mang đến cho khách hàng của mình, dĩ nhiên, chúng ta có thể nhận thấy điều này ở Chiang Mai được thể hiện khá rõ nét.

1.4.1.2. Malaysia

Ở Malaysia loại hình du lịch homestay chính thức bắt đầu từ năm 1995 ở làng Temerloh, bang Pahang và hiện phát triển rộng rãi ở 14 bang của Malaysia. Pahang có 21 xã với 375 nhà dân làm du lịch homestay cung cấp 412 phòng ở. Hiệp hội Du lịch Homestay Malaysia cho biết cả nước Malaysia hiện có 227 xã, trong đó có 3.264 nhà làm homestay và cung cấp 4.463 phòng nghỉ homestay với số khách trung bình trên mỗi phòng là từ 3 đến 5 người ở. Như vậy cùng một lúc Hiệp hội Du lịch homestay Malaysia có thể đón tiếp từ 300 đến 400 khách du lịch. Đối tượng du khách chính của Malaysia đến từ thị trường khách Nhật và Hàn Quốc. Bình quân trong năm trên 10.000 khách Nhật đi homestay ở Malaysia. Vùng thôn quê của Malaysia có khung cảnh và không khí yên bình. Các con đường dẫn đến làng đều được trải nhựa nên xe du lịch có thể đến mọi nhà. Nhà của người dân quê ở Termeloh khang trang, đa số là nhà trệt, rất ít có nhà lầu. Chung quanh nhà trồng hoa cảnh và có bãi đậu xe. Đến tháng 12-2009

đã có gần 4.000 hộ dân từ 227 ngôi làng khắp cả nước được Bộ Du lịch Malaysia huấn luyện đào tạo và giấy cho phép tổ chức chương trình homestay, và đến nay nó đã trở thành nguồn thu nhập bổ sung cho người dân. Malaysia cũng là nước xúc tiến phát triển loại hình du lịch homestay tại Việt Nam cụ thể là tại TP. Hồ Chí Minh...

1.4.1.3.Ấn Độ

Dãy Himalaya nằm chênh vênh trên cao gần biên giới Tây Tạng, thung lũng Spiti của Ấn Độ lộ nhô với những tu viện bên sườn núi. Nhà trọ ở đây là những phòng đơn nằm trong những ngôi nhà hai tầng làm bằng bùn và gạch. Du khách có thể được thưởng thức một thực đơn độc đáo với bánh mì, chapattis (bánh mỳ dẹt). Thức ăn được phục vụ cùng trà, du khách có thể tham gia một tour đi bộ thú vị, được học nấu ăn và săn bò Tây Tạng. Cơ sở Mahindra Homestay có phòng cho thuê, một hướng dẫn viên người địa phương và phục vụ tất cả bữa ăn.

1.4.1.4.Australia

Không phải tất cả các cơ sở homestay đều nằm trong những điểm đến phát triển. Angorichina Station, một trang trại cừu xa xôi hẻo lánh do người chủ trại đời thứ tư Ian and Di Farghers sở hữu, nằm ở trung tâm hoang dã của dãy núi Flinders, cách thành phố Adelaide 300 dặm về phía tây bắc

Đó là một ngôi nhà được lợp bằng thiếc nổi bật, với hiên rộng và một ốc đảo hoa hồng và những bờ giậu hoa oải hương. Du khách sẽ được ăn với gia đình Farghers, họ làm các món những món nướng rất tuyệt hảo. Du khách thậm chí có thể đi máy bay cùng Ian để kiểm tra vật nuôi, hoặc dón đàn gia súc bằng xe oto 4WD. Du khách cũng có thể đi các tour tới những khu vực thổ dân gần đó, Fargher sẽ là hướng dẫn viên riêng của bạn.

1.4.2. Du lịch homestay tại Việt Nam

1.4.2.1. Hội An

Homestay tại phố cổ Hội An đang được nhiều du khách quan tâm lựa chọn vì trong thời gian ngắn du khách có cơ hội thưởng ngoạn vẻ đẹp của di sản văn hóa thế giới, vừa có thể hiểu thêm về nếp ăn ở sinh hoạt, văn hóa của cư dân Hội An. Dọc các trục đường trên Chùa Cầu có rất nhiều nhà dân cung cấp dịch vụ homestay. Mỗi gia đình có không quá hai phòng, mỗi phòng có hai giường, giá phòng từ 10 đến 15 USD/đêm. Một ngày lưu trú tại phố cổ Hội An bắt đầu từ tờ mờ sáng. Du khách cùng dậy, nấu nước, pha trà, cùng thưởng thức chén trà nóng với chủ nhà. Buổi điểm tâm sáng với chủ nhà có thể là những món dân dã như xôi bắp, cháo gạo lức với cá khô hoặc tô mì Quảng, cao lầu thơm phức. Du khách nước ngoài nếu không ăn được món Việt thì chủ nhà có thể chế biến điểm tâm theo kiểu Âu, Á.. Buổi tối du khách nghe chủ nhà kể chuyện về Hội An, hoặc đến nhà hàng xóm xem họ chơi cờ, ngâm thơ...là những trải nghiệm thú vị.

1.4.2.2. Sapa

Bản Tả Van Giáy, nằm ở thung lũng Mường Hoa thuộc xã Tả Van. có hơn 140 hộ dân nhưng có khoảng 40 hộ dân làm du lịch theo mô hình homestay - khách ăn nghỉ, tham gia các sinh hoạt cùng gia chủ để khám phá về văn hóa bản địa. Đi sâu vào bản, đến gia đình nào cũng thấy trong nhà ngoài ngõ sạch sẽ, công trình phụ hiện đại, trước mỗi cổng đều có treo biển homestay, sẵn sàng đón khách. Trong các ngôi nhà truyền thống bằng gỗ, gia chủ chỉ mua thêm những tấm đệm, chăn màn và ga gối, sửa sang hoặc xây mới khu vệ sinh vậy là đã mời được du khách tới ăn nghỉ ngay trong nhà mình. Đảm bảo dịch vụ nghỉ tốt, họ cũng sẵn sàng phục vụ ăn khi du khách có nhu cầu. Bên cạnh đó, trong nhà trang trí một số vật dụng tiêu biểu cho sản phẩm, nét sinh hoạt văn hóa của các dân tộc

Tây Bắc. Những bó lúa khô, một vài trang phục Tày, Giáy, Mông... được treo trên vách..

Hiện nay Tả Van có một đội văn nghệ hoạt động thường xuyên để phục vụ nhu cầu của xã và khách du lịch. Vào ban đêm, du khách cùng chủ nhà tổ chức đốt lửa, và có các sinh hoạt văn hóa như: Múa quạt, nhảy sạp, thổi kèn... Hiện nhiều gia đình còn biết phối hợp với các văn phòng làm du lịch trên thị trấn, ở Hà Nội để đưa khách về với thôn. Homestay đã làm cho Tả Van Giáy thay da đổi thịt. Đồng bào dân tộc nơi đây đã biết bảo tồn, gìn giữ bản sắc văn hóa để phát triển du lịch, và cuộc sống khá hơn nhờ các nguồn thu từ du lịch..

CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN LOẠI HÌNH DU LỊCH HOMESTAY TẠI LÀNG CHÀI VIỆT HẢI - CÁT BÀ

2.1. Khái quát về làng chài Việt Hải

2.1.1. Vị trí địa lý

Làng chài Việt Hải nằm sâu trong vườn quốc gia Cát Bà, là một xã của huyện đảo Cát Hải, thành phố Hải Phòng, Việt Nam. Xã nằm ở phần phía đông của đảo Cát Bà, hòn đảo lớn thứ ba Việt Nam. Trên đảo chính, Việt Hải giáp với xã Gia Luận và Trân Châu ở phía tây, giáp với thị trấn Cát Bà trên biển ở phía nam.

Nhiều hòn đảo thuộc vịnh Hạ Long ở phía đông và bắc của xã Việt Hải vẫn chưa được phân định về quyền quản lý lãnh thổ giữa tỉnh Quảng Ninh và thành phố Hải Phòng, trong đó có một số đảo như đảo Bò Hòn, đảo Hang Tria, đảo Đầu Bê, hòn Lờm Bò, hòn Miếng Gương.... Một số vịnh biển ăn sâu vào đất liền xã Việt Hải như vịnh Lan Hạ, lạch Tùng Gâu, vụng Áng Le, lạch Đầu Xuôi, lạch Trâu, vụng Cửa Cái....

Từ cầu Tân Vũ - Lạch Huyện “cây cầu vượt biển dài nhất Việt Nam”, đến bên phà Gót tiếp tục di chuyển qua phà Cái Viêng. Lên ô tô men theo con đường xuyên đảo qua xã Hiền Đào - Trung Tâm Vườn Quốc gia - Qua thị trấn Cát Bà ra thẳng bến Bèo - lên con tàu nhỏ đi vào vịnh Lan Hạ đi qua phía đông VQG Cát Bà. Tiếp theo lên bến, thuê một chuyến xe ôm hoặc xe lam họ sẽ đưa ta đi qua ba cái dốc thẳng đứng với một đường hầm ngập nước chúng ta mới

bước vào được làng chài Việt Hải. Bốn phía vây quanh là những núi đá vôi, cây xanh mát rượi như những chàng lính ngự lâm vậy.

Xã Việt Hải có diện tích 86,25 km², dân số chỉ khoảng 300 người, mật độ dân số đạt 2,5 người/km². Xã được chia thành 2 xóm 1 và 2.

2.1.2. Điều kiện kinh tế, xã hội

2.1.2.1. Điều kiện kinh tế

Tại làng chài Việt Hải có các ngành kinh tế chính là trồng trọt chăn nuôi gia súc gia cầm và nuôi và đánh bắt thủy hải sản, sản xuất lâm nghiệp. Ngoài ra còn phát triển ngành du lịch, nhưng các hoạt động du lịch chỉ mới manh manh chưa có tính hiệu quả với tiềm năng của nó mang lại.

a) Lâm nghiệp

Ở vùng núi đá này chủ yếu là cây nhỏ, lùm bụi, dây leo, tre... Đây là do sự khai thác chặt phá rừng không kiểm soát được cùng với việc chăm nuôi gia súc. Hiện nay hầu hết diện tích đất rừng đã bàn giao lại cho ban quản lý khu bảo tồn đã kết hợp với chính quyền địa phương tiến hành bàn giao khoán lại cho người dân địa phương theo hình thức hộ gia đình quản lý, bảo vệ rừng, từ đó diện tích rừng dần dần được phát triển trở lại thời gian gần đây. Hoạt động sản xuất lâm nghiệp cũng đã góp phần không nhỏ nâng cao thu nhập kinh tế cho một số hộ gia đình trong vùng. Góp phần làm hạn chế nhiều hiện tượng đốt lương làm rẫy, lên rừng chặt gỗ để bán hay làm nhà.

b) Nông nghiệp

- Trồng trọt hiện nay về cơ cấu cây trồng thì cây lương thực khá đơn giản chỉ

có lúa nước và ngô khoai sắn, một số loại rau trồng theo mùa. Cây công nghiệp gần ngày rất ít. Để cung cấp lương thực hàng ngày thì cây lúa nước ở đây có vai trò quan trọng nhất. Những mảnh đất màu mỡ thường bố trí ở những sườn đồi nên chất lượng cho ra còn kém sen canh còn có trồng khoai và sắn nhưng hiệu quả không cao.

Trong những năm gần đây nhân Việt Hải đã mạnh dạn chuyển đổi từ các vườn cây tạp thành các vườn cây ăn quả, nhiều loại quả có giá trị cao như : Na, Xoài, Mít, Vải, Bưởi nó cũng đã mang tới những hiệu quả cho những người dân nơi đây

- Chăn nuôi đi cùng với sự phát triển của trồng trọt, chăn nuôi cũng đã từng bước dần dần tăng trưởng, hầu hết nuôi tạp các loại thường thì mỗi nhà có một con trâu hoặc bò, lợn, gà, ngan, ngỗng.. Nó cung cấp sức kéo cho người dân tham gia lao động không những vậy còn tăng nguồn phân bón hữu cơ cho cây trồng và đồng ruộng. Hiện nay chăn nuôi cũng đã góp phần đẩy mạnh tăng cao đời sống tinh thần vật chất của bà con trong vùng. Chăn nuôi cũng góp phần cung ứng cho những nhu cầu của khách dịch tới đây, tại đây du khách có thể được trải nghiệm bằng việc cưỡi trâu bò đi quanh khu chăn thả của những người nông dân ở đây.

c) Du lịch

Hiện nay hầu hết bà con trong làng chài Việt Hải đều tham gia vào hoạt động du lịch tuy vẫn còn manh nha chất lượng chưa tốt, nhưng hy vọng vào một ngày nào đó nó sẽ được đẩy mạnh hơn. Hoạt động du lịch đã dần từng bước phát triển, góp phần chuyển dịch cơ cấu vùng.

2.1.2.2. Điều kiện văn hóa - xã hội

Việt Hải tuy là xã khó khăn nhất của đảo Cát Bà nhưng những người dân nơi đây lại rất lạc quan, bình dị và hiếu khách. Họ sống đùm bọc, giúp đỡ lẫn

nhau mà không hề toan tính, vụ lợi. Đây cũng chính là nét đẹp khiến biết bao du khách cảm phục vùng đất này.

Cũng có những thông tin cho rằng, chính tại đây có truyền thuyết cho rằng có một chàng lính yêu thương một cái gái tại làng chài Việt Hải say đắm. Đến khi anh lính chuyển đi xa gửi thư về. Ngày xưa khổ lắm mãi mới đến được bưu cục nhận thư, cũng không có ai biết chữ mà đọc. Đi lại chèo đò sóng nước mênh mông biển cả. Ngày xưa ở đây dân cư mù chữ rất nhiều đại đa số là vậy, bây giờ các em nhỏ được đến trường nội trú ở thành phố. Học xong tiếp tục học lên nhiều nhà đã có con em học xong Đại học. Con người Việt Hải đã đổi khác nhưng con đường vào làng vẫn khó khăn. Sóng điện thoại ở đây là một cái gì đó xa xỉ, gần chi là chỉ Viettel bắt được. Dù làng chài Việt Hải chỉ các VQG có mấy trăm mét theo đường chim bay.

Làng chài Việt Hải còn rất nhiều nhà bị xuống cấp nghiêm trọng, những ngôi nhà mái lợp rơm chỉ còn vài cái điển hình cho làng quê Bắc Bộ. Mà những ngôi làng ngày nay ít còn có thể thấy. Nếu bạn ở đây có thể thấy nhà to rộng nhưng ít khi có ngõ vì dân cư ở đây thật thà mọi người sống chan hòa an lành thế nên ở đây không có trộm cắp, dân cư luôn đầy ắp sự đoàn kết và tình yêu thương nhau .

Tại ngôi làng Việt Hải chỉ có hơn chục chiếc xe máy Trung Quốc đã cũ kĩ của những gia đình “khá giả” nhất làng để chạy trên con đường bê tông mới được xây dựng. Nếu ai có nhu cầu sử dụng xe, chỉ cần đến điểm để xe của làng để lấy dùng, xong việc lại trả về chỗ cũ để cho người sau dùng tiếp.

Làng Việt Hải gần như không tồn tại các tệ nạn xã hội. Thậm chí nhiều gia đình mở cửa suốt cả ngày đêm, hay đi vắng nhiều ngày cũng chẳng bị mất trộm bất kỳ thứ gì. Bất kỳ gia đình nào có việc phải lo thì không cần báo mọi người trong làng đều chung tay giúp đỡ.

2.2. Điều kiện phát triển du lịch homestay tại làng chài Việt Hải.

2.2.1. Tài nguyên du lịch

Gồm tài nguyên du lịch tự nhiên và tài nguyên du lịch nhân văn có vai trò quan trọng trong việc phát triển của điểm du lịch. Đối với loại hình du lịch homestay thì nó góp phần làm đa dạng các hoạt động của du khách. Khách du lịch không chỉ ăn ở với người dân mà còn có các hoạt động tham quan, trải nghiệm tại địa phương.

Ấn tượng đầu tiên khi đến Việt Hải là con đường bê tông mới dài năm cây số mà không hề có một ngã rẽ nào. Làng chỉ có bảy chục ngôi nhà, đa số là nhà lá ẩn dưới rặng nhãn hay nếp trong vườn mít xanh tươi.

Mười năm về trước, cảnh vật và con người Việt Hải vẫn còn hoàn toàn thuần phác, hoang sơ như đời sống Việt Nam thời xưa. Ngày nay ở làng, nhà ngói, nhà mái bằng đã bắt đầu thay thế nhà lá tường đất.

Tuy vậy, nhìn tổng thể làng vẫn còn đậm vẻ hữu tình của thiên nhiên Bắc Bộ. Những loài hoa, cỏ dại vẫn mọc chen lối tỏa hương thơm thoang thoang khắp thung lũng cheo leo trên các vách núi bao quanh làng, những cây cỏ thụ cành lá rậm rạp vẫn phủ bóng lên nhà cửa trong ánh nắng chiều rực rỡ.

Nơi đây vẫn giữ nguyên nét hoang sơ và nét văn hóa truyền thống tiêu biểu cho Cát Bà cách đây mấy trăm năm. Người dân làng chài Việt Hải vẫn sống trong những ngôi nhà giản dị với vật liệu chính vẫn là gỗ tuy bây giờ có sử dụng thêm là xi măng nhưng nó vẫn mang một nét giá trị truyền thống của cư dân Bắc Bộ.

Ở đây có rất nhiều đặc sản như gà chạy bộ họ thả trên các quả đồi và cho ăn thóc nên chất lượng thịt rất ngon và chắc, cũng như các loại ếch đồng vào mùa mưa họ hay dùng đèn pin đi soi để kiếm thêm chút thức ăn cho gia đình. Nếu may mắn khi đến đây bạn có thể được nhìn thấy loại vooc Cát Bà. Các loại

cây ăn quả chín rất nhiều du khách có thể mua trực tiếp tại vườn như Mít, Vải, Ôi, Nhãn....

Vài năm gần đây, Việt Hải đang trở thành điểm du lịch sinh thái cộng đồng thu hút khá nhiều lữ khách nước ngoài. Những ai đã từng đến đây có lẽ sẽ khó quên 1 làng nghèo nhưng còn đặc trưng văn hóa vùng miền của đồng quê Bắc Bộ.

Mô hình du lịch ở Việt Hải là du lịch sinh thái, chủ yếu là khách Tây balo đến tận hưởng, thư giãn nên không gian ở đây rất yên tĩnh, ưu tiên các hoạt động thể thao như đạp xe, trekking, chụp ảnh. Ở đây vẫn còn vài nếp mái nhà trình tường của người Việt cổ nên du khách có thể chụp ảnh và thăm hỏi người dân bản địa sinh sống ở đây.

Tháng 2, tháng 3 là thời điểm Việt Hải chìm trong sương mù, nếu vào Việt Hải vào thời gian này sẽ thấy Việt Hải giống như Sapa, mây luôn rất nhiều. Tháng 6 là mùa lúa ở Việt Hải, tuy không rộng và nhiều đất để trồng nhưng cánh đồng lúa ở Việt Hải cũng có nét đặc sắc riêng. Việt Hải thực chất là một thung lũng, được bao quanh bởi những dãy núi. Nếu trèo lên cao chụp xuống thì cũng tuyệt vời lắm.

Xung quanh làng chài Việt Hải còn có rất nhiều cảnh quan hấp dẫn, nhiều hang nhiều đảo đẹp có giá trị: vườn quốc gia Cát Bà, vịnh Lan Hạ. Với các di tích lịch sử như” Pháo đài Thần công” hay còn gọi là cao điểm 177 nằm trên ngọn đồi cao 177 m, hay như đền thờ “ Các Ông, Các Bà” với truyền thuyết về tên gọi và tinh thần đấu tranh chống giặc của ông bà ta ngày xưa. Điều kiện địa lý khác biệt tạo sự đặc biệt, con người hiền lành chất phát đúng như người Hải Phòng ăn sóng nói gió. - Đồi Hải quân: Đồi Hải quân là một di tích lịch sử trong quá khứ, hiện nay là một trong những điểm cao nhất của Việt Hải và là địa điểm trek ưa thích. Đồi Hải quân có độ cao khoảng 700m, thời gian trek cả lên và

xuống là 1 tiếng. Đường đi không có gì khó khăn và rất thoáng đãng. Lên đến nơi, các bạn có thể ngắm toàn cảnh vịnh Hạ Long và thung lũng Việt Hải.

- Nhà cổ: Thực chất đây là một resort được xây dựng theo mô hình nhà của người Việt cổ nhưng bị gián đoạn. Tuy nhiên du khách vẫn có thể vào tham quan, chỉ cần xin phép nhân viên bảo vệ trước khi vào.

2.2.2. Cơ sở hạ tầng cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch

Có thể nói rằng cơ sở vật chất kỹ thuật là điều kiện tiên quyết, là nguồn lực quan trọng cho sự phát triển của du lịch homestay tại làng chài Việt Hải. Hiện nay về cơ cấu cơ bản, hệ thống đường giao thông trên đảo đã được hoàn thành và hoạt động ổn định, không phải đi những con đường đất như xưa. Nhưng do ở cách xa đất liền thì khách du lịch sẽ phải di chuyển qua nhiều phương tiện vận chuyển thủy và bộ nên sẽ khiến khách mệt mỏi. Chính vì vậy mà vào năm 31/03/2003 con đường xuyên đảo Hải Phòng -Đình Vũ - Cát Hải dài 31 km đã được khánh thành và hoạt động. Và cũng gần đây vào ngày 2/9/2017 một cây cầu vượt biển dài nhất Việt Nam “ Tân Vũ - Lạch Huyện” được khánh thành nối liền cửa ngõ phía Đông của Hải Phòng với Cát Hải rút ngắn thời gian di chuyển như ngày xưa phải đi phà rất mất thời gian. Đây là cây cầu huyết mạch đóng vai trò động mạch chủ của Hải Phòng với Cát Hải - Cát Bà trên mọi lĩnh vực kinh tế, biển quốc phòng an ninh chính trị quốc gia.

Hiện nay có hàng trăm chiếc tàu vận chuyển du lịch phục vụ nhu cầu tham quan vịnh Lan Hạ, Cái Bèo, hàng trăm đò máy vận chuyển tới thăm làng chài Việt Hải. Tuy nhiên, tại đây còn bắt chẹt khách khá cao và chèo kéo khách khi cao điểm.. Đến Việt Hải hai phương tiện khách yêu thích nhất đó là xe máy và xe đạp. Đây là hai phương tiện hỗ trợ đi lại thân thiện thuận lợi nhất cho việc di chuyển trong địa hình đồi núi thuận tiện cho khách đi vào trong làng. Du khách

có thể thuê xe khi đến đảo, tại xã có 40 xe máy và 100 chiếc xe đạp cho khách thuê để vào tham quan.

Cũng phải kể thêm một chút vào năm 1998 hệ thống điện lưới đầu tiên của quốc gia 35KV ra đảo Cát Bà trở thành một dấu ấn khó phai, một niềm ao ước bấy lâu của người dân trên đảo đã thành hiện thực. Ngoài ra, ngày 19/08/2009 cư dân làng chài Việt Hải vô cùng mừng rỡ khi điện lưới quốc gia đã được có mặt tại quê hương mình. Nó giúp phần nâng cao chất lượng các dịch vụ cung ứng du lịch làm cho sự phục vụ du lịch tốt hơn. Việc đưa điện về đảo có ý nghĩa tới sự hoàn thiện cơ sở hạ tầng, phát triển hơn nữa du lịch homestay của làng chài Việt Hải.

2.2.3. Nguồn nhân lực du lịch

Nguồn nhân lực phục vụ du lịch ở đây chính là những người dân bản địa của làng chài Việt Hải. Người dân ở đây vẫn giữ được những nét giản dị mộc mạc, chân chất, họ chính là những người hiểu rõ nhất về đời sống phong tục địa phương ở đây.

a) Số lượng lao động

Việt Hải là xã thuộc vùng 135, điều kiện phát triển kinh tế và sản xuất nông, lâm, ngư nghiệp hoặc nuôi trồng chế biến thủy hải sản không có hoặc có cũng chỉ manh nha nhỏ bé. Nguồn lợi rừng bị mất khi toàn bộ diện tích kể cả đất ở cũng hoàn toàn thuộc về diện tích đất của vườn quốc gia Cát Bà. Cơ cấu chuyển dịch cơ cấu cây trồng không có sự quy hoạch cụ thể dẫn tới sản lượng và chất lượng kém dẫn tới không đảm bảo được cuộc sống. Người dân Việt Hải nhận thấy rằng không có con đường nào khác có thể tốt hơn làm du lịch. Chỉ có đi lên từ du lịch dịch vụ mới có thể đưa người dân Việt Hải thoát khỏi nghèo khó bền vững.

Nhận thức được điều đó người dân Việt Hải đã và đang chuẩn bị vào làm du lịch, phát triển loại hình homestay để nâng cao đời sống của mình. Hiện tại đã

có hơn 10 hộ gia đình làm dịch vụ lưu trú cho khách, 08 hộ làm dịch vụ buôn bán đồ uống giải khát và hàng trăm xe đạp cho nhu cầu đi lại quanh làng chài Việt Hải ..

b) Trình độ lao động

Đi kèm cùng với nguồn lao động thì trình độ lao động cũng là những yếu tố tiên quyết tới việc phát triển du lịch vì ngành du lịch là ngành kinh doanh dịch vụ nên rất cần tới chất lượng, mọi sự thành công đều phải đánh giá qua sự hài lòng của khách nếu khách hài lòng mới có thể tồn tại và phát triển. Điều này càng làm cho chúng ta thấy tầm quan trọng của trình độ lao động. Thực tế cho chúng ta thấy rằng trình độ lao động tại xã Việt Hải đối với các hoạt động du lịch rất thấp. Hầu hết họ chỉ là những người nông dân quen với đồng ruộng nuôi trồng đánh bắt thủy hải sản, chính vì thế chuyên môn làm du lịch ở đây còn thiếu rất nhiều. Trong quá trình làm du lịch đón tiếp phục vụ khách chắc chắn sẽ có nhiều sự hạn chế dẫn đến sai sót. Nhưng nói đi cũng phải nói lại chúng ta cũng sẽ hiểu được loại hình du lịch homestay là được cùng ăn ở trải nghiệm với người dân địa phương nên khách du lịch phần nào cũng thông cảm và thấu hiểu được việc đó ...

Mặc dù một số người cũng đã được đào tạo về chuyên môn kỹ thuật nghiệp vụ nhưng do cuộc sống sinh hoạt đời thường đã quen nên chưa có tác phong công nghiệp trong việc phục vụ khách. Thời gian đào tạo lại ngắn và ít nên nếu người dân không thường xuyên sử dụng sẽ bị mai một và quên lãng. Điều đó dẫn đến việc kết quả phục vụ bị sai lệch, không đúng theo quy trình và những điều ban quản lý đã đặt ra. Hầu hết các hộ gia đình chỉ được cử một thành viên đi học nên chất lượng lao động ở đây còn rất thấp, phục vụ chủ yếu xuất

phát từ tinh thần trách nhiệm và tình cảm với khách theo những quy định đặt ra nên nhiều khi tình cảm sẽ ảnh hưởng nhiều đến chất lượng phục vụ khách.

Người dân Việt Hải đa số là người trung tuổi và người già vì những người trẻ vào trung tâm hoặc lên thành phố kiếm công ăn việc làm, vì vậy cũng dễ hiểu là chất lượng chưa được như ý muốn. Mặc dù khách cũng hiểu và chấp nhận thông cảm. Nhưng nếu cứ tiếp tục như vậy sẽ tạo cảm giác ức chế, không thoải mái với khách du lịch, nó là một trong những điểm hạn chế trong du lịch cộng đồng tại nơi đây. Do trình độ thấp nên sự quan tâm và bày tỏ với khách còn hạn chế nên đôi khi khách và người làm du lịch không hiểu nhau. Dẫn tới không đáp ứng được yêu cầu, nguyện vọng của du khách và khách khó có thể quay lại lần sau.

Ở Việt Hải có một đặc điểm là hầu hết khách du lịch là người nước ngoài, vì vậy việc bất đồng ngôn ngữ là một vấn đề hạn chế lớn làm giảm chất lượng phục vụ khách vì người dân không hiểu họ nói gì thì làm sao có thể phục vụ tốt được. Cũng như vậy khi khách có nhu cầu đi thăm những điểm ở đây nếu không có tiếng tốt sao có thể giới thiệu thuyết minh cho khách hiểu rằng ở đây có gì, lịch sử của nó ra sao? Vì thế chỉ có hướng dẫn viên do các công ty đưa đến là cầu nối giữa khách và người dân, họ sẽ cung cấp những nhu cầu mà khách du lịch truyền đạt cho họ và truyền đạt lại cho người dân ở đây. Vì thế họ rất quý hướng dẫn viên chính họ là những người dẫn khách đến đôi khi hướng dẫn viên tại đây còn được quý hơn cả khách. Nhà nào phục vụ tốt, quan tâm tốt thì lần sau mới có khách, cũng chính vì vậy có nhà rất là đông khách cũng có nhà không có khách. Đây cũng là những hạn chế cần được chính quyền địa phương quan tâm hơn nữa trong việc đào tạo nâng cao trình độ nguồn nhân lực giúp người dân tăng thêm thu nhập và chất lượng cuộc sống được tăng cao hơn.

c) Đào tạo nguồn nhân lực

Khi biết được sự khó khăn ấy, thành phố Hải Phòng đã kết hợp cùng với huyện Cát Hải tổ chức cho nhân dân xã Việt Hải học tập chuyên môn tại địa phương, nội dung được phổ biến ngắn gọn trong vòng một tuần. Đặc biệt, thành phố còn tổ chức cho các hộ gia đình này đi học tập trải nghiệm thực tế tại các điểm như: bản Lác ở Mai Châu - Hòa Bình, bản Tả Phìn ở Sapa - Lào Cai. Hạn chế là mỗi gia đình chỉ có một hai thành viên được trải nghiệm sau đó sẽ về truyền đạt lại cho đại gia đình nhà mình. Chính vì vậy học trực tiếp cũng đã là một khó khăn không nhỏ rồi huống chi là chỉ nghe lý thuyết. Các kiến thức này nếu không dùng và áp dụng thường xuyên ắt hẳn cũng sẽ quên những kỹ năng được học. Song bên cạnh đó thì trong quá trình phục vụ khách hoạt động dịch vụ người dân ở đây cũng đã có những sự tiến bộ nhất định trong việc phục vụ khách, làm cho khách hài lòng hơn phong cách phục vụ chuyên nghiệp hơn. Do vậy việc tham gia vào các khóa đào tạo ngắn hạn của thành phố và huyện thì việc tự học tự nâng cao năng lực bản thân cũng là yếu tố quan trọng nhất trong việc phục vụ đáp ứng nhu cầu của khách.

2.2.4. Chính sách địa phương

Ở đây UBND xã Việt Hải đã nhận thức được tầm quan trọng của việc phát triển du lịch nên đã sớm vào cuộc. Do đó, đảm nhiệm và phát triển du lịch homestay là những người có điều kiện am hiểu nghiệp vụ kinh doanh du lịch và là những người được chính quyền xã, xóm cử, được sự tín nhiệm cao của cộng đồng, có nhiệm vụ tổ chức khai thác, ký kết hợp đồng đón khách với các đơn vị lữ hành hoặc trực tiếp giao nhận các thông tin về khách hoặc bộ máy đưa về xử lý thông tin, giao trách nhiệm phục vụ cho các tổ dịch vụ, theo dõi giám sát xử lý thông tin, giao trách nhiệm phục vụ cho các tổ dịch vụ, thanh toán với khách theo hợp đồng, thanh toán với các bộ phận theo quy chế hoạt động tài chính.

Tiếp thu những ý kiến phản hồi của khách, tổ chức rút kinh nghiệm định kỳ, bộ phận điều hành trực tiếp chỉ đạo bộ phận còn lại, bộ phận dịch vụ hướng dẫn, bộ phận lưu trú, bộ phận ăn uống, bộ phận vui chơi giải trí, văn nghệ, bán hàng lưu niệm để thành một chuỗi dịch vụ tổng hợp phục vụ khách.

2.3. Thực trạng phát triển du lịch homestay tại làng chài Việt Hải

Với nguồn tài nguyên du lịch tiềm năng, cùng với xu thế phát triển du lịch chung của đảo Cát Bà, người Việt Hải cũng bắt đầu tỏ ra khá nhạy bén khi bắt tay làm du lịch. Làng quyết định cử một nhóm người về Hà Nội, vào tận TP HCM để học cách làm du lịch về áp dụng cho làng. Cũng có một công ty du lịch “người rừng” khai trương hoạt động tại xóm núi heo hút này do chính người dân địa phương làm chủ. Những chiếc xe đạp leo núi được mua tận Hải Phòng theo đò đưa về làng, phục vụ khách Tây đạp xe ngắm làng, leo núi. Cũng có vài người vừa làm ruộng vừa kiêm luôn dịch vụ tài xế xe ôm đưa khách đi tham quan làng.

Mấy nhà sàn, vài quán ăn phục vụ khách du lịch cũng vừa mới mở. Khách nước ngoài đến đây sau khi đi tham quan núi rừng, nghỉ chân ở quán sẽ đặt người dân đảm nhận dịch vụ nấu ăn từ chính thức ăn của dân tự trồng, tự nuôi như gà, vịt, rau xanh... Nhiều già làng, thanh niên trong làng tình nguyện đứng ra làm “hướng dẫn viên du lịch” cho khách, các già làng cũng đã chọn ra được gần chục chàng trai, cô gái địa phương gửi về Cát Bà để “cập nhật” tiếng Anh thông dụng. Người dân Việt Hải háo hức làm du lịch với ước mơ biến ngôi làng của mình thành một “đảo du lịch” độc đáo trong nay mai.

2.3.1. Số lượng khách du lịch

Du lịch homestay là loại hình du lịch khám phá và trải nghiệm cuộc sống, tìm hiểu văn hóa cư dân bản địa vì thế, du lịch homestay tại Việt Nam thu hút rất nhiều khách du lịch nước ngoài và giới trẻ trong nước – những người thích khám phá và trải nghiệm.

Năm 2017 lượng khách đến Cát Bà vượt chỉ tiêu kế hoặc đề ra tổng số khách đến du lịch Cát Bà là hơn : 2.000.000 lượt khách và so với kế hoạch năm 2017 và tăng 25,43 % với năm 2016.

Trong đó:

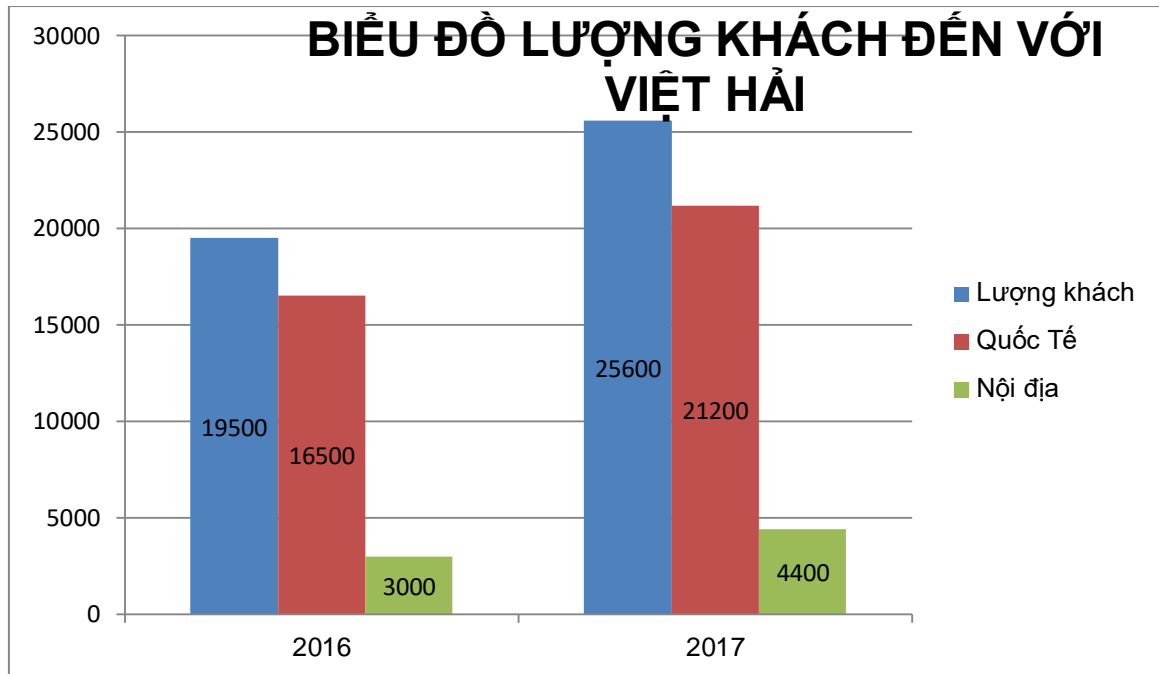
- Khách quốc tế: 450.000 lượt người tăng 42,1% với năm 2016
- Khách nội địa: 1.500.000 lượt người.

Theo thống kê của UBND Việt Hải năm 2016 Việt Hải đón 19.500 khách đến năm 2017 số lượng tăng lên là 25.600 khách chiếm 4,2% lượng khách quốc tế đến với Cát Bà tăng 13,4 % so với năm 2016. Đối với khách du lịch trong nước Việt Hải vẫn còn là địa chỉ mới mẻ, ít người biết đến vì thế khách nội ít đến với Việt Hải, chủ yếu là chuyên gia, các nhà nghiên cứu. Tỷ lệ du khách đến với Việt Hải là không đáng kể:

BẢNG 1: CƠ CẤU NGUỒN KHÁCH ĐẾN VIỆT HẢI GIAI ĐOẠN 2016 - 2017

CHỈ TIÊU	ĐƠN VỊ TÍNH	2016	2017
Lượng khách du lịch	Lượt	19.500	25.600
Khách quốc tế	Lượt	16.500	21.200
Khách nội địa	Lượt	3.000	4.400

(Nguồn : UBND xã Việt Hải)

2.3.2. Các hoạt động du lịch tại làng chài Việt Hải

Việt Hải là một đảo nhỏ nằm trong hệ thống vườn quốc gia Cát Bà. Có thể đến với Việt Hải bằng ba tuyến:

- Tuyến 1: Từ thị trấn Cát Bà qua vịnh Lan Hạ cập cảng Việt Hải.
- Tuyến 2: Đi qua vùng lõi của VQG Cát Bà
- Tuyến 3: Đi bằng đường thủy từ Quảng Ninh cập cảng Việt Hải

Từ những gợi ý đó chúng ta có thể xây dựng được các chương trình du lịch homestay đến làng chài Việt Hải theo các tuyến trên.

➤ Tour Cát Bà - làng chài Việt Hải (1 ngày)

8h30 khởi hành tại bến Bèo, tàu đưa quý khách tham quan khu nuôi cá lồng bè, ghé thăm Đảo Khỉ, bãi tắm Vạn Bội, vịnh Lan Hạ, vào Cảng Việt Hải đi bộ tham quan Việt Hải.

Ăn trưa tại một nhà hàng trong làng, tìm hiểu cuộc sống sinh hoạt của họ tại đây.

Buổi chiều đoàn tiếp tục chinh phục đỉnh núi Hải Quân tại đây quý khách có thể chiêm ngưỡng toàn bộ khung cảnh của vịnh Lan Hạ trên độ cao 268m so với mặt nước biển.

Dịch vụ bao gồm:

- + Tàu, phí tham quan, ăn trưa
- + Hướng dẫn viên

Chi Phí:

- + Trọn gói :40 USD/2 người
- + Trọn gói cho 4 người 70 USD
- + Từ 10 người trở lên tính theo giá thỏa thuận.

➤ Tour Cát Bà - làng chài Việt Hải (2 ngày)

Ngày 1:

8h00 khởi hành từ bến Bèo, du khách tham quan vịnh Lan Hạ, thăm đảo Khi, bãi tắm Vạn Bội, ăn trưa trên tàu.

Chiều tới Việt Hải, khách nghỉ ngơi, đạp xe quanh khung cảnh yên bình của làng chài, ăn tối nghỉ ngơi.

Ngày 2:

Du khách tự do tham quan

Chiều chinh phục đỉnh núi Hải Quân nơi chúng ta có thể ngắm nhìn toàn bộ vịnh Lan Hạ trên độ cao 286m

Trò về Cát Bà lúc 17h

Dịch vụ gồm:

- + Tàu, xe đạp, ăn, ngủ.
- + Hướng dẫn

Chi Phí:

- + 90 USD/ 2 người
- + 120USD/ 4 người
- + Đi theo đoàn giá thỏa thuận.

➤ Tour Cát Bà - Vườn Quốc Gia - Việt Hải.

Khởi hành lúc 9h

Đi bộ xuyên rừng (13km) tham quan ao Éch (hồ nước ngọt trên núi đá vôi), di chuyển tới làng chài Việt Hải, nghỉ ngơi, ăn trưa, tìm hiểu cuộc sống của người dân tại đây. Buổi chiều tiếp tục đi bộ ra cảng Việt Hải xuống tàu đi vịnh Lan Hạ và đảo Khi, tắm biển.

Trở về Cát Bà 17 giờ

Dịch vụ bao gồm:

- + Tàu, xe đạp, ăn, ngủ
- + Hướng dẫn

Chi Phí:

- + Ghép tour 15USD/ người
- + Trọn gói 4 người 55 USD

➤ Tour Cát Bà - Bái Tử Long - Làng chài Việt Hải

Ngày 1:

Khởi hành lúc 8h xuống thuyền đi tham quan, vịnh Lan Hạ, bãi tắm Ba Trái Đào, hang Ông Tiên, Trinh Nữ, chèo Kayak, lặn biển, câu cá, ăn tối, ngủ tại làng chài Việt Hải.

Ngày 2:

Tham quan vịnh Bái Tử Long, Đảo Đầu Bê, Hồ Ba Hầm, Tắm biển

Trở về Cát Bà 17 giờ

Dịch vụ bao gồm:

- + Tàu, xe đạp, ăn, ngủ
- + Hướng dẫn

Chi phí

- + 90 USD/ 2 người
- + 140USD/ 4 người
- + Đi theo đoàn giá thỏa thuận.

2.3.3. Các mô hình homestay tại Việt Hải

a) Mô hình tại nhà dân bản địa

Đây là mô hình mà xuất phát từ nhu cầu của một số khách du lịch nước ngoài. Họ muốn cùng ăn uống nghỉ ngơi sinh hoạt cùng người dân địa phương để tìm hiểu đời sống văn hóa, sinh hoạt lễ nghi tập tục. Hiện tại thì ở làng chài Việt Hải cũng có gần mười gia đình tham gia vào làm du lịch cho nên họ chưa nhận thức được sự quan trọng của du lịch như thế nào nên việc đầu tư, quan tâm của họ còn hạn chế do hiểu biết và cũng do kinh tế địa phương còn nhiều khó khăn. Và dịch vụ này đều mang tính tự phát nên nó không có tính ổn định không có

tính thống nhất dẫn tới người dân hoang mang không biết mình nên làm gì nên nó tạo sự manh mún thiếu đồng bộ gây khách mất thiện cảm vì không đáp ứng được nhu cầu. Mô hình này cũng chưa được cụ thể nên các công trình homestay gọi là có như những căn nhà cấp 4 họ tận dụng để cho khác vào. Các ngôi nhà kiểu này nó làm mất hết kiến trúc của cảnh quan, thay vì dùng nhà gỗ họ lại dùng bê tông cốt thép..

Đối với chi phí nghỉ tại nhà dân giá dao động từ 50 đến 80 nghìn đồng 1 đêm, còn với cá bạn muốn đi chơi thì nên cầm theo một ít đồ ăn nhẹ đề phòng rằng khi mình dùng bữa với gia chủ xong mình không bị đói dịch vụ này chi phí thanh toán khá dễ chịu hợp lý.

b) Cơ sở dịch vụ Ninh Tiếp

Đây là cơ sở tư nhân của một người gốc Pháp có vợ là người Việt Nam đầu tư rất nhiều với số tiền là 6 tỷ đồng trong khu đất rộng khoảng 24ha. Tuy nhiên, hiện tại cơ sở du lịch này đang gặp những khó khăn về thủ tục pháp lý nên chưa được đưa vào hoạt động mặc dù thời gian đầu tư đã rất lâu. Hiện tại các cấp lãnh đạo, các ban ngành đang cố gắng tạo điều kiện để cơ sở trên hoạt động trở lại.

c) Cơ sở dịch vụ của công ty APN Hà Nội

Đây là mô hình được xây dựng với số vốn một tỷ hai trăm triệu đồng trên diện tích đất là 2500 m² để phục vụ khách ăn ngủ nghỉ.

Mô hình này gồm có 10 phòng nhỏ tách biệt với nhau và được xây dựng theo kiểu nhà Bắc Bộ, mái lợp bằng cói. Các Phòng nhỏ được chia làm 2 loại: phòng có 01 giường và có phòng 02 giường đơn đáp ứng nhu cầu của khách du lịch. Cơ sở này cũng được thiết kế bao gồm cảnh quan sinh thái trong lành, hấp dẫn, có vườn cây, sông nước, bãi cỏ.

Theo một người quản lý ở đây nói rằng là: khách du lịch chủ yếu tại đây là khách nước ngoài, có rất ít khách Việt Nam tới đây. Giá Phòng đơn với khách

nước ngoài là 20 dollar/ 1đêm bao gồm ăn sáng, đối với khách Việt từ 250 000 - 300 000 VND / đêm tùy vào thời điểm trong năm. Đối với nhà tập thể áp dụng với khách nước ngoài là 10 dollar / 1đêm / 1 giường, với khách Việt là 150 000 VND/ 01 giường/ 1 đêm..

d). Mô hình của Whisper Nature Bungalow

Whisper Nature Bungalow nằm ở làng Việt Hải. Đây là nơi trú ẩn yên bình thích hợp cho những tâm hồn yên thiên nhiên, tránh sự ồn ào, náo nhiệt...của chốn đô thành. Được xây dựng theo kiểu nhà làng quê truyền thống, các phòng tại Nature Whisper đều sạch sẽ và được trang bị nội thất giản dị.

Từ Whisper Nature du khách đi bộ 5 km là tới biển, nơi du khách có thể câu cá và bơi lội...Ở đây, bạn có thể tổ chức các chuyến đi bộ đến những hang động trong núi, đặt ăn, làm vườn, giao lưu với dân địa phương hiếu khách.

2.4. Đánh giá chung.

2.4.1. Tích cực

Du lịch homestay tại làng chài Việt Hải - Cát Bà đã bước đầu thu hút được khách du lịch đem lại lợi ích kinh tế cho người dân tham gia kinh doanh loại hình du lịch này.

Người dân quan tâm đến loại hình du lịch homestay và mong muốn tham gia vào kinh doanh du lịch, làng chài Việt Hải - Cát Bà là một khu có tài nguyên đa dạng phong phú về cả tự nhiên và nhân văn. Làng chài Việt Hải - Cát Bà có một hệ động thực vật phong phú với đa dạng sinh học cao, nơi lưu giữ nhiều nguồn gen quý về động thực vật.

Người dân ở đây rất thân thiện, mến khách và am hiểu các giá trị văn hóa và cũng có những kiến thức về quê hương của mình, nơi đây hiện tại đi lại cũng

đã rất dễ dàng nó kết nối cùng các điểm du lịch khác như vườn quốc gia Cát Bà, vịnh Lan Hạ, đảo Khi..

Du lịch dựa vào cộng đồng nói chung và du lịch homestay nói riêng đang là một xu thế được quan tâm và khuyến khích phát triển ở tất cả các địa phương trên thế giới. Làng chài Việt Hải - Cát Bà với những tiềm năng đã có sẵn như đa dạng sinh học, tài nguyên du lịch nhân văn, giao thông thuận lợi, nguồn lao động dồi dào, không khí thoáng mát.... hoàn toàn có thể là điểm du lịch homestay thu hút khách du lịch cả trong và ngoài nước.

Những năm gần đây nhà nước đã tạo điều kiện ban hành nhiều chính sách về cơ chế, vốn, kỹ thuật, cơ sở hạ tầng. Bên cạnh đó, chính quyền Hải Phòng nói chung và huyện Cát Hải nói riêng cũng đã tạo tiền đề cho việc phát triển du lịch tại làng chài Việt Hải - Cát Bà. Thành phố Hải Phòng đã chỉ đạo Sở Du lịch Hải Phòng phối hợp với các ban ngành liên quan lập quy hoạch chi tiết về làng chài Việt Hải - Cát Bà. Đây là một trong những dự án quan trọng với mục tiêu xây dựng các chương trình hoạt động nhằm bảo vệ phát triển các nguồn tài nguyên thiên nhiên tại vườn quốc gia Cát Bà, tạo thêm việc làm, ổn định và phát triển kinh tế của nhân dân sống trong khu vực, trên cơ sở đó giảm sức ép vào vườn quốc gia, thực hiện mục tiêu phát triển bền vững, xây dựng phát triển cơ sở hạ tầng ở Việt Hải. Sự phát triển ở đây cũng là tiền đề cho việc phát triển toàn thành phố Hải Phòng nhằm đáp ứng nhu cầu vui chơi nghỉ ngơi cho khách, góp phần làm đa dạng sản phẩm du lịch Hải Phòng.

Ông Jack, một du khách đến từ bang Indiana (Mỹ) cho biết vừa có một chuyến trải nghiệm dài qua các vùng đất của châu Âu và châu Á, song ông đặc biệt thích Việt Hải. Ông chia sẻ: “Không gian ở đây rất tuyệt vời. Những con đường đã được lát phẳng, tạo thuận lợi cho người di chuyển nhưng cảnh vật hai

bên đường vẫn giữ được vẻ truyền thống như có những ngôi nhà vách đất và có không gian sinh hoạt điển hình”.

Ông Jack cho biết sẽ giới thiệu về điểm du lịch này đến với người thân và nếu có dịp ông sẽ sớm quay lại. Ông đã cùng bạn bè đạp xe quanh xã, ăn nhiều đặc sản từ rau củ luộc, gà chạy bộ đến hải sản nhưng không hề cảm thấy bị tăng cân.

Còn ông Marquis Marcel, du khách người Pháp lại rất ấn tượng với cuộc sống yên bình, sạch sẽ của xã Việt Hải. Ông vui vẻ nói: “Trên đường đi, tôi không hề nhìn thấy rác. Điều đó chứng tỏ, chính quyền địa phương rất quan tâm đến việc gìn giữ môi trường, cảnh quan sạch đẹp. Không gian ở đây thoáng đãng, đẹp như một bức tranh”.

Không chỉ du khách nước ngoài hứng thú với đất và người Việt Hải, du khách Việt cũng mê đắm cảm giác thư thái ở một vùng đất xa cách đất liền, thưa thớt người ở, gần như không có hoạt động giao thương.

Anh Bùi Văn Nam, một người du lịch chuyên nghiệp đánh giá: “Lợi thế nổi trội của du lịch Việt Hải chính là sự đơn sơ trong nếp sống, sinh hoạt, cuộc sống hài hòa với thiên nhiên. Ngoài ra, những trải nghiệm khác biệt trên đường di chuyển tới đây từ chèo thuyền, leo núi, ngắm vịnh... cũng là lợi thế khó nơi nào sánh kịp”.

2.4.2. Hạn chế

Số lượng hộ dân tham gia kinh doanh loại hình du lịch homestay còn rất ít, hoạt động du lịch homestay ở đây còn tương đối nhàm chán, đơn điệu người dân còn chưa phát huy vào những thế mạnh của địa phương mình vào hoạt động du lịch. Hầu hết nó chỉ diễn ra đơn thuần là hình thức lưu trú nhà dân, chưa mang

tính đồng bộ là cùng ăn cùng tham gia vào các hoạt động thường ngày. Vì vậy sự tương tác giữa chủ và khách du lịch chưa cao, lợi ích mà họ nhận được từ loại hình du lịch homestay là chưa đáng kể.

Do trình độ dân trí còn thấp nên người dân ở đây họ chưa có thể hiểu hết được về loại hình du lịch homestay một cách đầy đủ nên chưa đáp ứng với yêu cầu phát triển du lịch. Một số hộ thì cung cấp loại hình du lịch homestay cho khách với chất lượng sản phẩm chưa cao. Hầu hết người dân tham gia du lịch vẫn chưa được định hướng, đào tạo nghề du lịch nên kiến thức và kỹ năng phục vụ còn kém.

Tại các ngôi nhà cổ tham gia vào loại hình du lịch homestay thì các yếu tố thẩm mỹ và trang thiết bị ở đây chưa được đảm bảo và thiếu thốn khá nhiều.

Các chính sách khuyến khích phát triển du lịch homestay tuy đã được quan tâm xây dựng nhưng còn thiếu và chưa đồng bộ. Điều này đã tác động đến việc quản lý sử dụng tài nguyên du lịch, định hướng phát triển du lịch của địa phương chưa xứng với tiềm năng.

Cơ sở hạ tầng đã được nâng cấp hơn so với nhiều năm về trước đã tạo điều kiện thuận lợi cho du lịch phát triển. Tuy nhiên hệ thống cơ sở vật chất, kỹ thuật phục vụ du lịch còn ít và hạn chế về nhiều mặt. Cụ thể là một số hộ dân tham gia vào hoạt động du lịch homestay còn hạn chế. Cơ sở vật chất của đa số các hộ dân kinh doanh du lịch homestay còn nghèo nàn, thiếu các trang thiết bị, nhà vệ sinh sạch sẽ cho du khách. Nhiều điểm du lịch hấp dẫn nhưng cơ sở vật chất sơ sài yếu kém.

Thiếu sự phối hợp, liên kết trong các hoạt động phát triển du lịch giữa các bên liên quan. Thực tế hiện nay hoạt động du lịch homestay chỉ tập trung ở một khu nhất định các khu khác dù có điều kiện phát triển nhưng hầu như không có

hoạt động du lịch. Điều này cho chúng ta thấy rằng các doanh nghiệp chưa có sự liên kết với cộng đồng địa phương để phục vụ du lịch, cũng như sự kết nối giữa chính quyền địa phương và doanh nghiệp chưa được quan tâm.

Công tác xúc tiến, quảng bá đã thực hiện nhưng hiệu quả chưa cao. Sản phẩm du lịch cần sự độc đáo, song hầu hết các sản phẩm du lịch tại đây còn rất đơn giản. Cũng một phần do các điểm du lịch homestay trên đất nước ta và các nước khác đã thành công nên du lịch homestay ở Việt Hải sẽ gặp nhiều khó khăn hơn, thách thức trong việc đào tạo sản phẩm du lịch độc đáo, khác lạ để thu hút sự quan tâm của du khách.

Hoạt động du lịch đã phát triển có tác động rất lớn đến tình hình phát triển kinh tế - xã hội, đời sống của nhân dân tạo công ăn việc làm, tăng thu nhập, đóng góp vào ngân sách nhà nước; Góp phần bảo tồn giữ gìn các giá trị văn hóa, giá trị đa dạng sinh học khu bảo tồn; song cũng kéo theo những tác động tiêu cực, chẳng hạn như hoạt động của du khách ít nhiều sẽ tác động làm thay đổi nếp sống, thói quen của người dân địa phương, làm biến đổi bản giá văn hóa địa phương.

Tuy nhiên cũng một phần đáng lưu ý là hiện tại các xã vẫn chưa có điện đường nên buổi tối tầm bảy tám giờ đã rất tối rồi, khách du lịch cũng khó có cơ hội đi giao lưu quanh các nhà hộ dân trao đổi giao lưu được. Đây cũng là một trong những cái hạn chế mà chính quyền nhân dân Việt Hải nên suy nghĩ và lưu tâm hơn nữa.

Du lịch homestay đã phát triển nhưng chưa có sự quản lý chặt chẽ nhiều khi bị buông lỏng, chủ yếu là do các cơ quan ở đây chưa có sự nhất quán. Dẫn đến sự phát triển không đồng đều đây là một thách thức không hề nhỏ cho các

nhà quản lý, trong vấn đề tạo công ăn việc làm và đảm bảo nguồn lợi từ hoạt động du lịch cho bà con địa phương

CHƯƠNG 3: MỘT SỐ GIẢI PHÁP VÀ ĐỀ XUẤT KIẾN NGHỊ NHẪM PHÁT TRIỂN LOẠI HÌNH DU LỊCH HOMESTAY TẠI LÀNG CHÀI VIỆT HẢI CÁT BÀ

3.1. Định hướng phát triển du lịch của Hải Phòng đến năm 2020 tầm nhìn 2030

Là vùng đất giàu tiềm năng, Thành phố Hải Phòng xác định đến năm 2025, du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, đồng thời từng bước đưa Hải Phòng trở thành trung tâm du lịch lớn của cả nước.

Đây là định hướng cụ thể của Ban Thường vụ Thành ủy Hải Phòng tại cuộc họp ngày 10/11 nhằm chuẩn bị cho việc tổng kết 10 năm thực hiện Nghị quyết số 09 của Ban Thường vụ Thành ủy khóa XII về phát triển du lịch giai đoạn 2006-2010, định hướng đến năm 2020; cho ý kiến vào dự thảo Nghị quyết về phát triển du lịch Hải Phòng giai đoạn 2016-2020, định hướng đến năm 2030.

Các Ủy viên Ban Thường vụ Thành ủy Hải Phòng thống nhất đánh giá sau 10 năm thực hiện Nghị quyết 09, công tác quy hoạch về du lịch đạt kết quả khá; đầu tư phát triển hạ tầng du lịch chuyển biến tích cực; hai trọng điểm du lịch Đồ Sơn, Cát Bà thu hút thêm các dự án đầu tư; kết cấu hạ tầng du lịch được nâng cấp, mở rộng...

Giai đoạn 2011-2015, du lịch Hải Phòng đã tạo được điểm nhấn với Lễ hội Hoa phượng Đỏ và nay đã trở thành lễ hội thường niên; năm 2013 tổ chức thành công Năm Du lịch quốc gia Đồng bằng sông Hồng; năm 2016, khánh thành Cảng hàng không quốc tế Cát Bi và mở hàng loạt đường bay nội địa và

quốc tế mới kết nối với các thành phố du lịch trên thế giới... Đây là điều kiện rất thuận lợi cho phát triển du lịch.

Mặc dù vậy, du lịch Hải Phòng phát triển chưa được như mong đợi, nhất là hiệu quả kinh tế du lịch thấp; cơ sở hạ tầng du lịch chưa đủ điều kiện tổ chức các hội nghị, sự kiện, hoạt động du lịch lớn ở cấp tiêu chuẩn quốc gia, quốc tế. Thành phố cũng còn thiếu những khu giải trí tổng hợp lớn và cao cấp...

Nhằm đẩy mạnh phát triển du lịch giai đoạn 2016-2020, định hướng đến 2030, các Ủy viên Ban Thường vụ Thành ủy thống nhất quan điểm xây dựng du lịch Hải Phòng trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, phát triển bền vững và từng bước đưa Hải Phòng trở thành trọng điểm du lịch quốc gia; phát triển du lịch kết hợp với giữ gìn cảnh quan, bảo vệ môi trường, bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa, bản sắc địa phương; phát triển du lịch trên cả thị trường khách nội địa và khách quốc tế.

Về chỉ tiêu cụ thể, Hải Phòng phấn đấu đến năm 2020, lượng khách tăng trung bình 8,2%/năm; tổng doanh thu du lịch tăng trung bình 8,9%/năm... Đến năm 2025, du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của Thành phố, khu du lịch Cát Bà trở thành khu du lịch quốc gia. Đến năm 2030, Hải Phòng trở thành trung tâm du lịch lớn của cả nước.

Để đạt được mục tiêu đề ra, Ban cán sự đảng UBND Thành phố bổ sung 2 nhóm giải pháp mang tính đột phá vào dự thảo Nghị quyết phát triển du lịch Hải Phòng. Một là, phát huy vai trò của cả hệ thống chính trị trong việc phát triển du lịch, trong đó Sở Du lịch làm nòng cốt trong quảng bá du lịch, kết nối các nhà đầu tư chiến lược; có lộ trình đào tạo nguồn nhân lực du lịch mang tính chuyên nghiệp. Hai là, đề xuất cơ chế, chính sách hỗ trợ để thu hút các nhà đầu tư chiến

lược đầu tư vào kết cấu hạ tầng, cơ sở vật chất cho du lịch; có cơ chế ưu đãi cho các doanh nghiệp đầu tư xây dựng khách sạn 5 sao và khu du lịch đạt tiêu chuẩn quốc tế.

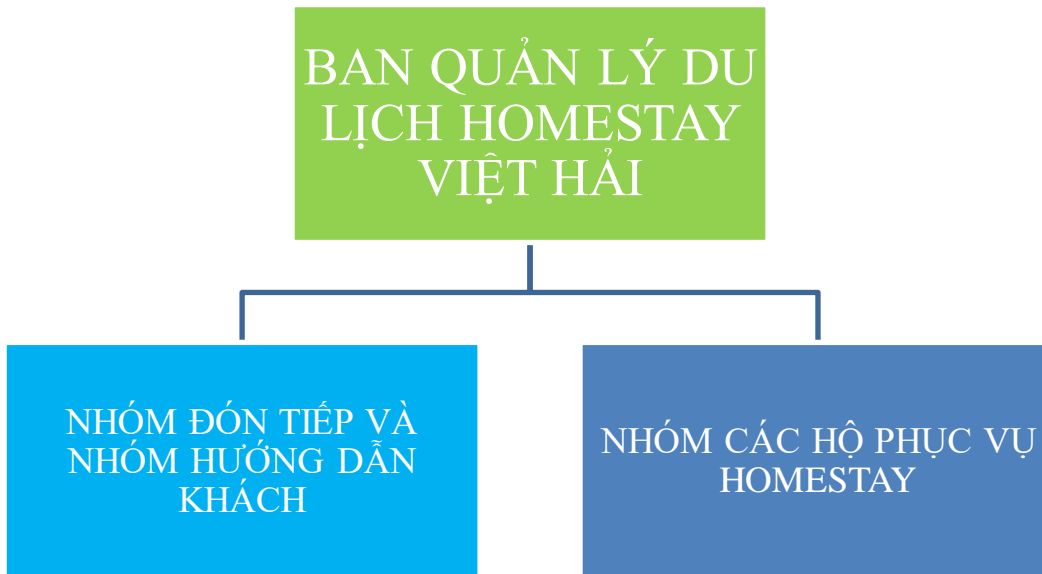
3.2. Một số giải pháp

3.2.1. Về tổ chức quản lý

Đối với bất kỳ một hoạt động nào thì công tác tổ chức luôn đóng một vai trò quan trọng, bởi có sự quản lý khoa học, chặt chẽ mới đem lại một kết quả tốt, nhất là với hoạt động du lịch cộng đồng lại rất cần bộ máy tổ chức quản lý chặt chẽ, tập trung của chính quyền địa phương. Thực tế hiện nay cho thấy, mô hình hoạt động du lịch homestay tại Việt Hải mới chỉ được đánh giá là giai đoạn khởi đầu còn mang nặng tính chất địa phương nhỏ lẻ tự phát. Sự quản lý của địa phương cũng chỉ là dự án triển khai lúc ban đầu còn lại là không có. Chính vì lẽ đó, để hoạt động du lịch homestay tại xã thực sự phát triển cần phải kiện toàn và hoàn thiện bộ máy ban quản lý, đẩy mạnh hoạt động của ban quản lý. Thực hiện chế độ báo cáo thường xuyên đi kèm cùng công tác thăm tra lại hiện trạng trang thiết bị các cơ sở làm dịch vụ du lịch đón và phục vụ khách.

Để hệ thống quản lý tốt hoạt động homestay chúng ta phải đưa tất cả vào một mối nhất định, chính vì lẽ đó trong đề tài này em muốn đề xuất mô hình ban quản lý du lịch homestay tại làng chài Việt Hải. Để thành lập ban quản lý cần phải họp bàn tại cộng đồng địa phương ở đây với sự tham dự đầy đủ của ban cán bộ lãnh đạo xã, phụ nữ, thanh niên, các hộ gia đình có điều kiện, đăng ký tham gia phục vụ khách du lịch, cuộc họp tiến hành bầu ban quản lý du lịch homestay,

nhóm đón tiếp và hướng dẫn khách và các nhóm phục vụ homestay.

(Mô hình Ban quản lý du lịch ở Việt Hải)

- Thành phần Ban quản lý bao gồm:
 - Trưởng ban là 01 lãnh đạo UBND Việt Hải
 - Trưởng các thôn có tham gia hoạt động du lịch homestay
 - Đại diện các đơn vị kinh doanh du lịch có mặt tại địa phương.
 - Đội ngũ bảo vệ an ninh trật tự có tham gia hoạt động du lịch
- Nhóm đón tiếp và hướng dẫn khách:
 - Là những người trực tiếp đón khách khi đến với Việt Hải. Đây có thể là trạm trưởng của trạm du lịch Việt Hải. Khi khách du lịch đến đây sẽ được nghe giới thiệu về vườn quốc gia Cát Bà, làng chài Việt Hải và các hộ gia đình kinh doanh du lịch homestay tại đây. Khách có thể lựa chọn bất cứ gia đình nào mà mình có ấn tượng. Khi lựa chọn rồi thì

nhóm đón tiếp sẽ thông báo cho gia đình được chọn chuẩn bị đón khách

- Mục tiêu của mô hình này là tổ chức hoạt động du lịch homestay hiệu quả. Tạo thêm việc làm, tăng thu nhập cho cộng đồng địa phương.
- Nâng cao nhận thức của cộng đồng địa phương cũng như các bên tham gia hoạt động du lịch trong việc khai thác gìn giữ các giá trị tài nguyên du lịch, góp phần bảo tồn các giá trị đa dạng sinh học trong khu bảo tồn; khôi phục và phát huy các giá trị truyền thống địa phương.
- Cần phải thực hiện một số giải pháp sau
 - Xây dựng các quy định về hoạt động du lịch homestay: mức giá các dịch vụ du lịch
 - Xây dựng nội quy với các đối tượng tham gia hoạt động du lịch homestay, nội quy dành cho cộng đồng địa phương, nội quy dành cho khách du lịch, nội quy dành cho doanh nghiệp lữ hành
 - Xây dựng các hoạt động kế hoạch quảng bá hình ảnh du lịch homestay tại đây
 - Nâng cao năng lực trình độ dân trí cho dân cư tại đây bằng các đợt tập huấn ngắn hạn nâng cao kỹ năng phục vụ khách du lịch.

3.2.2. Về cơ sở vật chất kỹ thuật

Hoạt động du lịch luôn gắn với hệ thống kết cấu hạ tầng, đặc biệt là hệ thống giao thông, hệ thống cấp nước, hệ thống bưu chính viễn thông. Vì vậy cần phải có những chính sách ưu tiên đầu tư vào hệ thống kết cấu hạ tầng để đáp ứng những nhu cầu cấp thiết của du khách.

Đầu tư cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất phải phù hợp với mục tiêu phát triển bền vững trên cơ sở tiềm năng và thế mạnh của địa phương. Cần kêu gọi, khuyến

khích đầu tư vào cơ sở hạ tầng của các doanh nghiệp, tìm nguồn vốn từ những chương trình phát triển nông thôn mới, xóa đói giảm nghèo, các chính sách phát triển du lịch.

Thực tế cho thấy, mùa cao điểm vào tháng 5 6 khi các khách sạn ở trung tâm không thể đáp ứng được hết các nhu cầu của khách, một lượng khách vẫn vào nhà người dân để trú qua đêm nhưng hầu hết là vào các nhà gần ngay khu trung tâm mà ít tạo được nguồn ngân sách lâu dài, UBND huyện cần ưu tiên đầu tư cơ sở hạ tầng, vật chất kỹ thuật cho nhân dân địa phương, tạo điều kiện thuận tiện cho việc đi lại của cả người dân và du khách. Đồng thời cũng nâng cao trình độ làm việc của đội ngũ cán bộ xã và nhân dân. Một việc cần thiết nữa là chúng ta cần phải xây dựng đồng bộ hệ thống các công trình vệ sinh công cộng đạt tiêu chuẩn chất lượng tại các điểm du lịch và các hộ gia đình trong dự án. Huyện cần tổ chức thanh tra cơ sở hạ tầng vật chất kỹ thuật các hộ kinh doanh dịch vụ homestay.

- Hệ thống giao thông
 - Từng bước mở mang và nâng cấp mạng lưới đường giao thông. Cải tạo đường liên thôn xã, đường liên thôn nhưng không làm ảnh hưởng tự nhiên.
 - Đường thủy và bến thuyền du lịch: cải tạo mở rộng các bến nâng cao chất lượng hơn như bến Bèo, bến tàu Việt Hải .
- Hệ thống điện nước thông tin liên lạc
 - Hiện nay, hệ thống cung cấp nước sạch ở Việt Hải vẫn còn chưa được đầu tư lớn, cần xây dựng hệ thống cấp nước sạch phục vụ bà con và khách du lịch
 - Chú trọng đầu tư cơ sở thông tin liên lạc và internet, đây là nhu cầu phù hợp với cuộc sống hiện nay.

- Cơ sở lưu trú.
 - Hiện nay các hộ tham gia kinh doanh loại hình du lịch homestay chỉ nhỏ lẻ vì vậy cần tăng thêm các hộ kinh doanh loại hình này.
 - Các hộ gia đình khi tham gia vào loại hình du lịch homestay này thì kiến trúc cần đảm bảo tính thẩm mỹ, cần bảo tồn những kiến trúc mang dấu ấn đặc trưng của làng quê Bắc Bộ.
 - Yếu tố an toàn là phải đặt lên hàng đầu vì vậy các hộ gia đình nên đảm bảo an toàn cho du khách khi họ lưu trú tại nhà mình
 - Trong khuôn viên nhà ở thì sạch sẽ, gọn gàng, nên trồng thêm các loại cây ăn quả để tạo bóng mát, tạo thêm những loại hoa quả phong phú phục vụ cho chính bản thân chúng ta cũng như du khách.

3.2.3. Bảo vệ nguồn tài nguyên.

Du lịch là ngành phát triển dựa vào tài nguyên là chính, trong đó bao gồm tài nguyên du lịch tự nhiên và tài nguyên du lịch nhân văn. Bên cạnh việc khai thác tài nguyên lịch cũng cần kết hợp với bảo tồn để hướng đến sự phát triển bền vững. Để hỗ trợ công tác bảo vệ và tôn tạo tài nguyên du lịch tại làng chài Việt Hải cần phải thực hiện theo một số quy tắc sau:

Ban hành những nội quy, quy tắc ứng xử liên quan đến sự phát triển du lịch trong phạm vi các thôn, xóm đối với các tổ chức, cá nhân tham gia hoạt động du lịch cũng như đối với khách du lịch.

Tài nguyên rừng trong vườn quốc gia Cát Ba là lớn. Do vậy việc bảo vệ nguồn tài nguyên rừng là rất quan trọng, cần nghiêm cấm việc đốt lửa trại trong khu vực rừng, cấm mọi hình thức săn bắn động vật.

Hạn chế gây ô nhiễm, cần hạn chế những tác nhân xấu có thể gây ô nhiễm trong khu bảo tồn như rác thải, không bỏ lại những loại rác không tự hủy tại môi

trường như túi ni lông, chai nhựa, .. tại đây nên bố trí những thùng rác và những khẩu hiệu để khách hoặc người dân có thể nhìn thấy một cách dễ dàng nhất, lập ra các đội thu gom rác thải và làm sạch môi trường kết hợp với đoàn thanh niên với các ban ngành đoàn thể và gắn chặt nhất với người dân tại chính địa phương.

Trước mắt, thành phố và huyện cần có những biện pháp nhằm nâng cao nhận thức cộng đồng về ý thức bảo vệ tài nguyên môi trường thông qua chương trình giáo dục. Phối hợp với ngành giáo dục để đưa vào các chương trình giáo dục nhằm tuyên truyền thông điệp bảo vệ môi trường. Nội dung giáo dục phải phù hợp với phong tục tập quán và lối sống văn hóa của người dân địa phương, sử dụng phương pháp đơn giản ngôn ngữ làm sao thật sinh động ngắn gọn gần gũi giúp mọi người khi đọc có thể hiểu được ngay ví dụ như

- Giáo dục một số kỹ năng bảo vệ môi trường như phòng chống cháy rừng, bảo vệ các loại thú quý hiếm, những công việc cần làm khi có tình huống xấu xảy ra..
- Nâng cao nhận thức của người dân về giá trị của tài nguyên thiên nhiên, các hệ sinh thái tự nhiên, kho dự trữ thiên nhiên quý hiếm, bảo tồn những cảnh quan độc đáo, các loại động thực vật đặc hữu của địa phương.
- Giáo dục về đạo đức môi trường và cách ứng xử thân thiện với môi trường

Về phương pháp thực hiện phải căn cứ theo tình hình thực tế của mỗi đối tượng khác nhau để có cách giáo dục cho phù hợp nhất. Ví dụ, đối tượng học sinh, có thể lồng ghép với các hoạt động ngoại khóa, trải nghiệm thực tế. Đối với người dân địa phương cần phải chọn các phương pháp giáo dục truyền thống,

hướng vào cộng đồng hay với khách du lịch, chúng ta vừa giới thiệu vừa diễn giải về môi trường bằng ngôn ngữ của khách

Quán triệt sâu sắc chỉ thị 07 của Thủ tướng chính phủ về việc tăng cường giữ trật tự, trị an và vệ sinh môi trường tại các điểm tham quan du lịch, đồng thời bổ sung vào các chương trình du lịch homestay các hoạt động cụ thể như tạo điều kiện cho khách cùng trồng cây lưu niệm, tham quan các khu vực có các loại động thực vật quý hiếm, thu gom rác và vệ sinh làng, sửa sang trường học và các công trình khác. Để làm được điều đó cần xây dựng một chương trình du lịch độc đáo, hướng đến du lịch xanh và con người thân thiện.

Bảo vệ giữ gìn đồng thời phát huy giá trị truyền thống của địa phương, giá trị văn hóa địa phương là nguồn tài nguyên du lịch nhân văn quan trọng góp phần tạo lên bản sắc văn hóa riêng của một điểm du lịch. Chính vì vậy, huyện cần có những biện pháp cụ thể hơn trong việc giữ gìn phát huy truyền thống đó:

Xây dựng và tổ chức các cuộc thi tìm hiểu về các món ăn truyền thống mang đậm đà bản sắc địa phương. Qua đó cũng là dịp để giới thiệu cho du khách những sản vật của địa phương và đây cũng là một phương pháp quảng cáo hiệu quả.

Nghiên cứu, khôi phục nét văn hóa truyền thống của cư dân trên đảo: lễ hội, các điệu múa, bài hát, thơ văn về đảo. Xây dựng các đội văn nghệ dân gian thu hút sự tham gia của các hộ gia đình và người dân trong địa phương.

Tìm hiểu về các làng nghề truyền thống của địa phương, đồng thời có biện pháp khôi phục lại các nghề này vừa bảo tồn, vừa tôn tạo những ngành nghề truyền thống của địa phương vừa tạo cơ hội phát triển kinh tế cho cư dân địa phương.

Đồng thời cần tuyên truyền sâu rộng cho các tầng lớp dân cư về trách nhiệm bảo tồn các di sản cũng như để người dân thấy được tầm quan trọng của công tác bảo tồn các giá trị truyền thống của dân tộc mình cũng như họ sẽ biết cách giữ gìn truyền thống ấy.

3.2.4. Quảng bá du lịch.

Trong hoạt động du lịch, công tác quảng bá và xúc tiến có ý nghĩa là cung cấp những thông tin về tiềm năng du lịch giúp khách du lịch có được những thông tin chính xác nhất, kịp thời để có sự lựa chọn và thực hiện chuyến đi của mình được thuận lợi nhất và có hiệu quả cao, không chỉ khơi dậy niềm tự hào về truyền thống lịch sử và các giá trị văn hóa mà còn giáo dục ý thức bảo vệ môi trường, nâng cao nhận thức trách nhiệm của các cấp, các ngành, của cộng đồng địa phương và khách tham quan với sự nghiệp phát triển du lịch.

Hiện trạng ở làng chài Việt Hải hiện nay những khách đến đây chủ yếu là khách nước ngoài, cái tên Việt Hải còn quá lạ lẫm với khách du lịch trong nước. Chính vì vậy, để du lịch homestay tại Việt Hải phát triển không chỉ thu hút khách nước ngoài mà cả trong nước thì vấn đề quảng bá du lịch là cấp thiết.

Để đạt được những hiệu quả như vậy đòi hỏi phải có chiến lược marketing cụ thể chuyên nghiệp, mà ngay lập tức thành phố, huyện và xã cần xác định rõ những nội dung sẽ quảng cáo. Tìm hiểu rõ thế mạnh tiềm năng của mình là gì để đưa vào nội dung quảng cáo. Cũng cần nắm tới nguồn khách tiềm năng mà mình định hướng là gì, đó cũng chính là cơ sở để chúng ta có thể cung cấp một sản phẩm du lịch chính xác cần thiết nhất.

Về giải pháp nhằm quảng bá du lịch và con người cũng như đời sống của cư dân Việt Hải cần thực hiện bằng nhiều biện pháp, nhiều hướng khác nhau để quảng bá theo phương thức truyền thống thông qua các phương tiện in ấn, tập

gấp, tờ rơi, các loại đĩa VCD, CD, báo in... giới thiệu về du lịch homestay tại Việt Hải. Để những hình ảnh về hoạt động du lịch homestay đến với du khách du lịch cần nâng cao công tác quảng cáo các phương tiện thông tin đại chúng: radio, TV, báo mạng điện tử... giới thiệu homestay tại xã. Thực tế hiện nay, việc quảng cáo du lịch homestay tại Việt Hải vẫn chưa được chú trọng. Vì vậy để quảng cáo huyện nên chủ động ký kết hợp đồng quảng cáo trên các báo Du lịch, tạp chí Du lịch Việt Nam, tạp chí Pháp luật.. Bên cạnh các phương thức truyền thống là đăng quảng cáo trên các phương tiện thông tin đại chúng chúng ta cũng cần có những phương án sáng tạo hơn. Ngành du lịch thành phố cũng chủ động giới thiệu về đảo Cát Bà, xã Việt Hải với các báo đài trong và ngoài nước làm phim tư liệu giới thiệu thắng cảnh và đời sống con người trong làng, miễn phí ăn ở đi lại tạo điều kiện hết mức cho họ.

Tăng cường quảng cáo internet, hiện nay mạng xã hội đang là giải pháp hiệu quả và hiện đại nhất bây giờ. Hiện tại nếu chúng ta muốn tìm thông tin của Việt Hải chúng ta phải vào trang web của thành phố như www.haiphong.gov.vn,

Những trang web này còn khá nghèo nàn, không được cập nhật liên tục và liên kết website còn ít, trong thời gian tới cần được cập nhật liên tục và có công thông tin cũng như giao diện và hình thức đơn giản dễ nắm bắt hơn. Bên cạnh đó cũng cần bổ sung thêm những thông tin cần thiết, những nội dung mới để khách du lịch có thể tìm hiểu được nhiều thông tin hơn. Thành phố Hải Phòng và huyện Cát Hải cũng cần tận dụng thời cơ để tham gia và các hội nghị, hội thảo hội chợ du lịch trong nước và quốc tế để từ đó có điều kiện tuyên truyền, tiếp thị những sản phẩm du lịch đặc trưng của đảo Cát Bà.

3.2.5. Phát triển nguồn nhân lực.

Không ngừng nâng cao chất lượng nguồn nhân lực tại đây thì vấn đề ngay lập tức chúng ta cần tổ chức đào tạo nguồn nhân lực nâng cao chuyên môn hóa hơn, có tay nghề và kỹ năng nghiệp vụ. Thế nhưng nhiệm vụ đó cũng không hề đơn giản vì người dân ở đây cũng đã quen với cuộc sống đơn giản tại các vùng quê đi kèm với nó là tác phong nông nghiệp đã được ăn sâu thấm nhuần, nên khi đào tạo sẽ khó khăn hơn nhiều cho các ban ngành quản lý. Thêm vào đó trình độ nhận thức và học vấn của người dân ở đây còn rất hạn chế, nên trong quá trình đào tạo cần có sự cố gắng của hai bên cả phía nhà quản lý và cả phía người dân. Và việc đào tạo cần có sự thực tế trải nghiệm nhiều hơn lý thuyết để họ có thể hiểu rõ được việc họ sẽ phải làm gì làm ra sao khi phục vụ khách

Lực lượng tham gia và du lịch homestay chính là người dân địa phương. Hiện nay một số hộ dân địa phương tham gia vào lực lượng lao động du lịch homestay tại làng chài Việt Hải còn hạn chế về số lượng và cả chất lượng chuyên môn nghiệp vụ. Trong thời gian tới để phát triển đội ngũ lao động du lịch tại làng chài Việt Hải cần phải làm như sau:

- Tổ chức các lớp tập huấn nâng cao nhận thức cho cộng đồng địa phương về du lịch homestay nói riêng, giáo dục cho họ thái độ phục vụ khách du lịch một cách thân thiện, cởi mở, cách giao tiếp ứng xử với khách du lịch.
- Giúp người dân hiểu được ý nghĩa của những giá trị văn hóa mà họ sở hữu để họ tự hào từ đó có ý thức giữ gìn.
- Các hộ gia đình đã tham gia và có khả năng tham gia các hoạt động du lịch homestay cần được hỗ trợ nâng cao nghiệp vụ và tổ chức quản lý kinh doanh du lịch. Hiện nay người dân đã cho khách trải nghiệm cuộc sống của người nông dân địa phương, như cưỡi trâu cưỡi bò. Tuy nhiên

trình độ chuyên môn nghiệp vụ còn kém nên vẫn còn cần phải được đào tạo một số nghiệp vụ như đón tiếp khách phục vụ ăn uống.

- Mở thêm các lớp bồi túc kiến thức tiếng anh giao tiếp cơ bản cho các hộ dân tham gia loại hình du lịch homestay để phục vụ khách tốt hơn.
- Khuyến khích người dân khôi phục, phát triển nghề thủ công truyền thống như dệt theo mô hình hộ gia đình, qua đó phổ biến cho họ kỹ năng bán hàng từ chính những sản phẩm của mình cho du khách.

3.3. Một số đề xuất kiến nghị.

3.3.1. Về cơ chế chính sách của trung ương và địa phương.

Nhà nước và Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch cần xây dựng và thực thi các kế hoạch và chương trình hành động quốc gia có gắn với du lịch homestay tại Việt Hải nhằm thúc đẩy sự phát triển của loại hình du lịch này tại Việt Hải

Đầu tư cơ sở hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch tại các xã làng tạo điều kiện cho du lịch cộng đồng phát triển đồng thời nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân địa phương.

Liên kết, hợp tác, kêu gọi sự đầu tư các tổ chức phi chính phủ để tranh thủ nguồn vốn, kinh nghiệm của họ trong việc phát triển du lịch homestay.

Đối với chính quyền địa phương: hỗ trợ xây dựng cơ sở hạ tầng vật chất kỹ thuật, khuyến khích các nhà đầu tư và cộng đồng cùng tham gia phát triển du lịch. Thực thi nghiêm chỉnh chính sách ưu đãi của nhà nước với các loại hình homestay, tạo cơ chế thông thoáng và thuận lợi cho các chủ thể kinh doanh loại

hình này. Xác định các điểm có tiềm năng lớn để phát triển loại hình này để đảm bảo rằng những sản phẩm tạo ra ở đây mang tính độc đáo, mang đậm bản sắc văn hóa địa phương vừa góp phần nâng cao đời sống nhân dân vừa giảm được tác động tiêu cực của du lịch đến dân cư bản địa.

Tiến hành nghiêm cứu thị trường để xác định mục tiêu, từ đó tư vấn cho các cấp ngành và cộng đồng tạo ra sản phẩm và cách thức quảng cáo phù hợp với thị trường đó. Tiến hành hoạt động xúc tiến quảng cáo du lịch homestay tại các điểm như hội chợ du lịch, triển lãm, thiết kế website riêng để cập nhật thông tin đầy đủ như phương thức di chuyển số liệu dân cư các điểm ăn chơi ngủ nghỉ tại đây niêm yết giá tránh trường hợp chặt chém. Tổ chức các cuộc học hỏi trải nghiệm thực tế ở những nơi có mô hình du lịch homestay phát triển trên nước ta và các nước lân cận.

3.3.2. Về quy hoạch không gian của cộng đồng dân cư.

Trong quá trình trực tiếp trải nghiệm cho thấy rằng trình độ dân cư ở đây có trình độ thấp nhưng từ khi có du lịch đã có sự thay đổi đáng kể. Trình độ chuyên môn nghiệp vụ chưa cao dẫn đến chất lượng dịch vụ khó đạt được sự hài lòng của du khách. Chính vì vậy, thành phố Hải Phòng và huyện cần tập trung mở các khóa lớp đào tạo nghề trong lĩnh vực du lịch cho các hộ trực tiếp tham gia vào quá trình phục vụ du lịch. Hình thức chủ yếu là đào tạo cách khóa ngắn hạn, phối hợp chặt chẽ với các trường trung cấp nghiệp vụ và các trung tâm dạy nghề để tổ chức khóa học cho cư dân ở đây.

Ngoài ra cũng phải tập trung vào việc nâng cao nhận thức về các vấn đề có liên quan đến hoạt động du lịch như hiểu biết về giá trị tài nguyên thiên nhiên, hiểu biết xã hội, những kiến thức có liên quan đến pháp luật liên quan, mục đích của loại hình du lịch mình đang làm là gì, du lịch bền vững.. Hỗ trợ nâng cao

ng nghiệp vụ, đặc biệt là nghiệp vụ buồng bếp và hướng dẫn viên, không chỉ có tác dụng khuyến khích sự tham gia của cộng đồng địa phương vào hoạt động du lịch mang lại lợi ích kinh tế mà còn đáp ứng nhu cầu của khách muốn được trực tiếp trải nghiệm cuộc sống của người dân ăn ngủ nghỉ sinh hoạt cùng.. Việc đào tạo hệ thống hướng dẫn viên cũng là vấn đề nan giải yêu cầu đội ngũ hướng dẫn viên phải có kiến thức tốt am tường về lịch sử quê hương nơi mình đang sống. Phải làm sao khi khách về họ vẫn có những ấn tượng khó quên về điểm đến cũng như về mình. Đây chính là hình thức đào tạo nhanh nhất hiệu quả nhất với đội ngũ phục vụ du lịch tại Cát Bà.

3.3.3. Với khách du lịch.

Khách du lịch cần có ý thức bảo vệ nguồn tài nguyên du lịch tự nhiên và nhân văn cũng như môi trường du lịch của chương trình tham quan.

Tôn trọng văn hóa ngôn ngữ của cộng đồng địa phương.

Điều chỉnh cách cư xử, trang phục đúng đắn trong thời gian tham quan trải nghiệm tại cộng đồng cư dân bản địa.

3.3.4. Với công ty du lịch

Tích cực hợp tác cùng liên kết với các doanh nghiệp kinh doanh du lịch khác cũng như cộng đồng địa phương và chính quyền sở tại để tạo ra những sản phẩm du lịch homestay hấp dẫn, đem lại hiệu quả kinh tế cao. Luôn chia đều lợi nhuận cho các công ty cùng hợp tác.

Các công ty sử dụng những cư dân địa phương, sử dụng nguyên liệu phục vụ du lịch cộng đồng cung cấp, phổ biến lại kiến thức kinh nghiệm làm du lịch cho cư dân địa phương.

Trong khi làm du lịch khách cần được giáo dục, nhắc nhở giảng giải cho du khách ý thức bảo vệ và tôn trọng tài nguyên môi trường với địa phương.

Có trách nhiệm đầu tư đóng góp về kinh tế với các hoạt động giữ gìn dọn dẹp bảo tồn môi trường vệ sinh công cộng, góp phần xây dựng cơ sở hạ tầng địa phương.

Xây dựng chương trình quảng bá xúc tiến nhanh chóng chính xác về du lịch cộng đồng tại Việt Hải, thông qua những hình thức như tivi, báo đài, tập gấp thường xuyên cho nên những bản tin về du lịch về Việt Hải với những thông tin mới và hot nhất. Nên có những chương trình giảm giá cho khách, đặc biệt là khách quốc tế.

KẾT LUẬN

Trong suốt thời gian làm đề tài khóa luận “ Phát triển du lịch homestay theo hướng bền vững tại làng chài Việt Hải - Cát Bà” tác giả đã rút ra một số những kết luận như sau :

Du lịch homestay là hoạt động du lịch trong đó cộng đồng địa phương tham gia một cách trực tiếp, tích cực thì lợi ích sẽ thuộc về cộng đồng địa phương. Tuy nhiên, để du lịch homestay có thể phát triển được ở đây cần một số những điều kiện cụ thể sau: thái độ, khả năng ứng xử của người dân thân thiện, dễ gần, có tài nguyên phong phú đa dạng hấp dẫn...

Du lịch homestay tại Việt Hải đang ngày càng hấp dẫn và phát triển không chỉ là giải pháp từ như xưa mà giờ đây nó đang là mũi nhọn phát triển kinh tế, từ đó thu hút người dân địa phương phát triển du lịch homestay đang dần trở thành nguồn thu nhập chính.

Để có cơ sở đánh giá các giải pháp phát triển của du lịch homestay tại làng chài Việt Hải, đề tài đã phân tích các điều kiện phát triển du lịch cộng đồng như: điều kiện tài nguyên du lịch, nguồn nhân lực du lịch, chính sách phát triển du lịch, công tác xúc tiến, quảng bá.. Việt Hải có nguồn tài nguyên đa dạng cao nơi có những nguồn gen động thực vật quý hiếm do gắn với vườn quốc gia Cát Bà đây là điều kiện thuận lợi cho việc phát triển du lịch homestay tại Việt Hải.

Tuy nhiên để du lịch homestay tại Việt Hải trở lên phát triển hơn nữa để trở thành một thương hiệu mới của xã Việt Hải nói riêng và huyện Cát Bà nói chung các cấp lãnh đạo, các nhà đầu tư cần có những kế hoạch, những chính sách phát triển ngắn hạn cũng như dài hạn trong việc đầu tư, nâng cấp cơ sở vật

chất kỹ thuật, cơ sở hạ tầng phục vụ cho du lịch homestay. Bên cạnh đó, cũng cần có những kế hoạch nâng cao trình độ chuyên môn của người dân địa phương vì đây là thành phần trực tiếp tham gia vào quá trình làm du lịch, trực tiếp tiếp xúc phục vụ khách hàng. Việt Hải cũng nên có những chương trình quảng cáo xúc tiến hình ảnh trên các phương tiện thông tin đại chúng để du lịch homestay ngày càng thu hút nhiều khách du lịch đến với Việt Hải. Hy vọng trong tương lai không xa loại hình du lịch homestay tại Việt Hải sẽ trở thành một loại hình phát triển được mọi du khách trong nước và ngoài nước biết đến.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Thị Ngọc Hà . Nâng cao hiệu quả khai thác tài nguyên du lịch tại huyện Cát Bà. Khóa luận tốt nghiệp 2006. ĐHDL HP.
2. Phòng Thể thao – Văn hóa du lịch huyện Cát Hải. Báo cáo tổng kết hoạt động dịch vụ.
3. Trần Đức Thanh (2005) Nhập môn khoa học du lịch, NXB ĐHQG Hà Nội.
4. UBND xã Việt Hải. Đề án: xây dựng mô hình du lịch cộng đồng tại xã Việt Hải huyện Cát Hải thành phố Hải Phòng.
5. <http://giadinh.net.vn/du-lich/du-lich-homestay-hut-gioi-tre-2009020711234503.htm>
6. <http://www.thesaigontimes.vn/42330/Young-author%E2%80%99s-book-delves-into-environment-issue.html>
7. <http://anninhthudo.vn/chinh-tri-xa-hoi/du-lich-cong-dong-duoc-va-mat/353780.antd>
8. <http://baoquangnam.vn/du-lich/201711/du-lich-homestay-trong-nguoi-nghi-ta-765283/>

PHỤ LỤC

Những hình ảnh trong chuyến đi thực tế tại làng chài Việt Hả - CÁT BÀ.

Hình 1: Phương tiện di chuyển và làng chài Việt Hải

Hình

2: Homestay Whisper Nature

Hình

3: Một số loại hình du lịch tại đây